

Home>Uw rechten>Slachtoffers van strafbare feiten>Rechten van slachtoffers – per land
Rechten van slachtoffers – per land

Spanje

Ingevolge wet 4/2015 van 27 april 2015 wordt een natuurlijke persoon die schade heeft geleden als gevolg van een misdrijf dat is gepleegd of kan worden vervolgd in Spanje, beschouwd als een slachtoffer van een misdrijf, ongeacht zijn nationaliteit en ongeacht of hij meerderjarig of minderjarig is en ongeacht of hij al dan niet legaal in Spanje verblijft.

a) Een direct slachtoffer: iedere natuurlijke persoon die schade heeft geleden aan zijn persoon of bezittingen, in het bijzonder lichamelijk of geestelijk letsel, emotioneel lijden of economisch verlies dat rechtstreeks door een misdrijf is veroorzaakt.

b) De volgende personen kunnen, in het geval van een overlijden dat of een verdwijning die rechtstreeks het gevolg is van een misdrijf, als indirecte slachtoffers worden aangemerkt, behalve wanneer het gaat om de dader(s) van het misdrijf:

1. de niet juridisch of feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) van het slachtoffer en de kinderen van het slachtoffer of van de niet juridisch of feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) die op het tijdstip van het overlijden of de verdwijning met het slachtoffer samenleefden; iedere persoon die op het tijdstip van het overlijden of de verdwijning een vergelijkbare emotionele relatie had met het slachtoffer en alle kinderen van die persoon die op het tijdstip van het overlijden of de verdwijning met het slachtoffer samenleefden; de ouders van het slachtoffer, of verwanten in de rechte lijn of verwanten in de zijlijn tot en met de derde graad voor wie het slachtoffer verantwoordelijk was of personen voor wie het slachtoffer optrad als voogd of pleegouder.

2. Bij ontstentenis van dergelijke personen, andere rechtstreekse verwanten en broers en zussen van het slachtoffer; daarbij wordt voorrang gegeven aan de wettelijke vertegenwoordiger van het slachtoffer.

Basisrechten van slachtoffers: alle slachtoffers hebben recht op bescherming, informatie, ondersteuning, bijstand en zorg, alsook op actieve deelname aan strafprocedures en op een respectvolle, professionele, persoonlijke en nietdiscriminerende behandeling vanaf hun eerste contact met de autoriteiten of ambtenaren, terwijl diensten inzake bijstand en ondersteuning van slachtoffers en inzake herstelrecht worden verleend gedurende de gehele strafprocedure en gedurende een voldoende lange periode na de beëindiging van de strafprocedure, ongeacht of de identiteit van de dader bekend is of niet en ongeacht de uitkomst van de procedure.

Contactpunt: bureaus voor slachtofferhulp

Als slachtoffer van een misdrijf hebt u volgens de wet bepaalde individuele rechten vóór, tijdens en na de gerechtelijke procedure (het proces).

Strafprocedures in Spanje starten met een onderzoek naar het misdrijf, dat wordt uitgevoerd door de gerechtelijke politie, onder toezicht van een onderzoeksrechter. Aan het einde van het onderzoek verwijst de onderzoeksrechter de zaak door naar de openbare aanklager, die beslist over de volgende stappen. Indien er onvoldoende gronden zijn om de verdachte aan te klagen en de openbare aanklager geen vervolging instelt, beëindigt de onderzoeksrechter de procedure. In het andere geval wordt de zaak voor berechting doorverwezen naar het bevoegde gerecht.

Tijdens het proces onderzoekt het gerecht het bewijs en spreekt het zich uit over de schuld van de vermeende dader. Als de dader schuldig wordt bevonden, legt het gerecht een straf op. De strafprocedure kan worden voortgezet met de mogelijkheid van een beroep bij een hoger gerecht.

Als slachtoffer kunt u als **getuige** deelnemen aan de strafprocedure of kunt u een actievere rol spelen als **particuliere aanklager** en zo extra rechten krijgen die voortvloeien uit het feit dat u partij bent in de procedure. In ieder geval moet de openbare aanklager krachtens artikel 124 van de Spaanse grondwet gedurende de gehele procedure de belangen van de slachtoffers beschermen.

De slachtoffers van misdrijven in verband met gendergerelateerd geweld worden vanaf het vooronderzoek bijgestaan door een gespecialiseerde advocaat. Na de hervorming van de organieke wet op de rechterlijke organisatie (LOPJ) bij organieke wet 7/2015, behandelen de gerechten die kennis nemen van zaken betreffende geweld tegen vrouwen ook schendingen van de privacy en van het portretrecht en gevallen van laster en eerroof jegens vrouwen alsook het misdrijf van minachting van het gerecht of het negeren van een voorlopige maatregel.

Klik op de links hieronder voor de informatie die u nodig hebt

[1 - Mijn rechten als slachtoffer van een misdrijf](#)

[2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces](#)

[3 - Mijn rechten na afloop van het proces](#)

[4 - Schadevergoeding](#)

[5 - Mijn rechten op ondersteuning en bijstand](#)

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

1 - Mijn rechten als slachtoffer van een misdrijf

Welke informatie kan ik verwachten van de autoriteiten (bijvoorbeeld politie, officier van justitie) na het misdrijf, maar nog vóór ik aangifte van het misdrijf doe?

In het algemeen hebt u als slachtoffer recht op bescherming, informatie, ondersteuning, bijstand en zorg vanaf het eerste contact met de autoriteiten of functionarissen en gedurende de tussenkomst van de hulp- en ondersteuningsdiensten van de overheid, ook voorafgaand aan de aangifte van het misdrijf. U kunt de autoriteiten of functionarissen met wie u als eerste contact hebt, vragen u door te verwijzen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*), waar men u kosteloos en op basis van vertrouwelijkheid zal helpen, ook als u het misdrijf nog niet hebt aangegeven.

U mag zich ook vanaf het eerste contact met de autoriteiten en functionarissen door een persoon van uw keuze laten vergezellen.

Verder hebt u als slachtoffer bij iedere handeling die moet worden verricht nadat het misdrijf is aangegeven, het recht te begrijpen en te worden begrepen; dit omvat ook de informatie die voorafgaand aan het doen van aangifte wordt verstrekt. Daarbij kan voor vertolking worden gezorgd in een wettelijk erkende gebarentaal, en in ondersteuningsmiddelen voor mondelinge communicatie in gevallen waarbij dit nodig is.

Alle communicatie, zowel mondeling als schriftelijk, moet in duidelijke, eenvoudige en toegankelijke taal plaatsvinden en daarbij moet rekening worden gehouden met uw persoonlijke eigenschappen en behoeften, met name indien u een zintuiglijke, intellectuele of psychische handicap hebt of minderjarig bent.

De informatie waar u als slachtoffer recht op hebt en die vanaf het eerste contact met de autoriteiten of functionarissen en gedurende de tussenkomst van de hulp- en ondersteuningsvoorzieningen aan u zal worden verstrekt, betreft hoofdzakelijk:

de procedure voor het aangeven van het misdrijf en het verkrijgen van advies en hulp van een advocaat en, waar van toepassing, de voorwaarden waaronder die hulp en dat advies kosteloos kunnen worden verkregen;

de hulp- en ondersteuningsmaatregelen die u ter beschikking staan, zij het medisch, psychologisch of materieel, en de procedure om hiervan gebruik te maken;

de mogelijkheid om te verzoeken om beschermingsmaatregelen en, waar van toepassing, de procedure hiervoor;

de schadevergoeding waarop u recht hebt en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht, in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is;

de gevallen waarin de proceskosten aan u gerestitueerd kunnen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen.

Indien nodig kunt u ook informatie ontvangen over de tolk- en vertaaldiensten en de beschikbare communicatiehulpmiddelen en -diensten.

Als u geen ingezetene van Spanje bent, hebt u recht op informatie over de procedure voor het uitoefenen van uw rechten.

Ik woon niet in het EU-land waar het misdrijf is gepleegd (EU-burgers en niet-EU-burgers). Hoe worden mijn rechten beschermd?

Als u slachtoffer bent van een misdrijf en woonachtig bent in Spanje, kunt u strafbare feiten die zijn begaan in andere landen van de Europese Unie aangeven bij de Spaanse autoriteiten.

In het geval dat de Spaanse autoriteiten besluiten het onderzoek vanwege het ontbreken van rechtsbevoegdheid niet voort te zetten, zullen zij de aangifte onmiddellijk doorsturen naar de bevoegde autoriteiten van het land waar de feiten zijn begaan, en zullen zij u als de persoon die aangifte heeft gedaan hiervan op de hoogte brengen.

Als u onderdaan bent van een lidstaat van de EU en gewoonlijk in Spanje woonachtig bent, en slachtoffer bent van een misdrijf dat gepleegd is in een andere lidstaat van de EU dan Spanje (slachtoffer van een misdrijf in een grensoverschrijdende situatie), kunt u zich wenden tot een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven voor informatie over de te volgen juridische procedure in het land waar het misdrijf is gepleegd en over de schadevergoeding waar u mogelijk recht op hebt. Indien het een terreurmisdrijf betreft, dient u contact op te nemen met het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers van het ministerie van Binnenlandse Zaken (*Dirección General de Apoyo a las Víctimas del Terrorismo del Ministerio del Interior*).

Als u een burger bent die niet in Spanje woonachtig is en u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De politie kan u voorzien van een formulier om aangifte te doen in uw taal, en u telefonische of persoonlijke toegang tot een tolk bieden. De gerechten beschikken over een tolkendienst, die samenwerkt met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven. Verder hebt u, als u geen ingezetene van Spanje bent, recht op informatie over de procedure voor het uitoefenen van uw rechten.

Als u begunstigde bent van een in een lidstaat uitgevaardigd beschermingsbevel, kunt u een Europees beschermingsbevel aanvragen. Aan de hand van een vereenvoudigde en verkorte procedure zult u bescherming ontvangen door middel van een nieuwe beschermingsmaatregel genomen door de lidstaat waarnaar u reist of verhuist.

Welke informatie krijg ik als ik een misdrijf aangeef?

Wanneer u aangifte doet van een misdrijf, hebt u recht op een rechtsgeldig gecertificeerd afschrift van de aangifte. U hebt ook recht op gratis taalondersteuning en een schriftelijke vertaling van het afschrift van uw aangifte, indien u geen van de officiële talen van de plaats waar u aangifte doet, begrijpt of spreekt.

U hebt ook recht op informatie over de volgende zaken:

de hulp- en ondersteuningsmaatregelen die u ter beschikking staan, hetzij medisch, psychologisch of materieel, en de procedure om hiervan gebruik te maken, met inbegrip van, indien nodig en van toepassing, informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van alternatieve huisvesting;

het recht om bewijs te leveren aan de met het onderzoek belaste autoriteiten;

de mogelijkheid om te verzoeken om beschermingsmaatregelen en, waar van toepassing, de procedure hiervoor;

de schadevergoeding waarop u recht hebt en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

de tolk- en vertaaldiensten die beschikbaar zijn;

beschikbare communicatiehulpmiddelen en -diensten;

de procedures waarmee u uw rechten kunt uitoefenen als u buiten Spanje woont;

de beroepen die u kunt instellen tegen eventuele beslissingen die u onverenigbaar met uw rechten acht;

de contactgegevens van de met de procedure belaste instantie en de kanalen om daarmee te communiceren;

de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht, in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is;

de gevallen waarin de proceskosten aan u gerestitueerd kunnen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

het recht te verzoeken om op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen in de procedure, zoals, onder andere, de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen, het eindvonnis in de procedure, beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of weer in vrijheid te stellen, alsmede de mogelijke ontsnapping van de dader uit hechtenis, en beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met betrekking tot voor geweldsmisdrijven of bedreiging veroordeelde personen die een gevaar voor uw veiligheid opleveren.

Verder wordt u van de datum, het tijdstip en de plaats van het proces op de hoogte gebracht, alsmede van wat de dader ten laste wordt gelegd.

Als u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, zult u, zonder dat u hierom hoeft te vragen en tenzij u te kennen hebt gegeven dergelijke kennisgevingen niet te willen ontvangen, op de hoogte worden gebracht van beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of weer in vrijheid te stellen, over de mogelijke ontsnapping van de dader uit hechtenis, alsmede beslissingen tot goedkeuring van persoonlijke voorzorgsmaatregelen of wijziging van reeds overeengekomen maatregelen, indien deze bedoeld zijn om uw veiligheid te waarborgen.

U hebt ook, gratis en op basis van vertrouwelijkheid, toegang tot de hulp- en ondersteuningsdiensten van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven. U kunt worden doorverwezen naar deze bureaus als dat nodig is op grond van de ernst van het misdrijf of als u hierom verzoekt.

Als de misdrijven in kwestie bijzonder ernstige schade hebben veroorzaakt, kan het recht op toegang tot de hulp- en ondersteuningsdiensten door de overheidsdiensten en bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven worden uitgebreid naar uw familieleden. Hiertoe worden familieleden gedefinieerd als personen die door huwelijk of een soortgelijke relatie aan u verbonden zijn en verwanten tot de tweede graad (grootouders, broers en zussen en kleinkinderen).

Kom ik in aanmerking voor gratis vertolking of vertaling (wanneer ik contact opneem met de politie of andere autoriteiten of tijdens het onderzoek en het proces)?

Als u een burger bent die niet in Spanje woonachtig is en als u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De politie kan u voorzien van een formulier om aangifte te doen in uw taal, en u telefonische of persoonlijke toegang tot een tolk bieden. De gerechten beschikken over een tolkdienst die samenwerkt met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Bij het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven kunt u terecht voor informatie over uw recht op gratis taalkundige ondersteuning en op een schriftelijke vertaling van de afschrift van uw aangifte, indien u geen van de officiële talen van de plaats waar u aangifte doet, begrijpt of spreekt.

U hebt met name het recht:

om kosteloos te worden bijgestaan door een tolk in een taal die u begrijpt wanneer u tijdens het onderzoek getuigt voor een rechter, een openbare aanklager of politiefunctionaris, of wanneer u in het proces of een openbare hoorzitting als getuige verschijnt.

Dit recht is ook van toepassing als u een gehoor- of spraakbeperking hebt;

op een gratis vertaling van bepaalde beslissingen in de procedure, zoals, onder andere, de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen, het eindvonnis in de procedure, beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of weer in vrijheid te stellen, alsmede de mogelijke ontsnapping van de dader uit hechtenis, en beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met betrekking tot voor geweldsmisdrijven of bedreiging veroordeelde personen die een gevaar voor uw veiligheid opleveren, en de beslissing om het onderzoek te sluiten.

U kunt verzoeken dat er bij de vertaling een beknopte samenvatting van de gronden van de genomen beslissing wordt opgenomen;

gratis vertaling van informatie die voor u van wezenlijk belang is om aan de strafprocedure deel te nemen. Hiertoe kunt u een met redenen omkleed verzoek indienen om een document als van wezenlijk belang aan te laten merken;

om in een taal die u begrijpt op de hoogte te worden gebracht van de datum, het tijdstip en de plaats van het proces.

De hulp van een tolk kan worden geleverd door middel van videoconferentie of enig ander telecommunicatiemiddel, tenzij de rechter of het gerecht ambtshalve of op verzoek van een van de partijen instemt met de fysieke aanwezigheid van een tolk, teneinde uw rechten te waarborgen.

De schriftelijke vertaling van documenten kan bij uitzondering worden vervangen door een mondelinge samenvatting van de inhoud van die documenten in een taal die u begrijpt, teneinde het eerlijke verloop van de procedure te waarborgen.

Als u behoefte hebt aan vertolking of vertaling bij een politieoptreden en daar wordt niet in voorzien, dan kunt u bij de onderzoeksrechter in beroep gaan. Het beroep wordt geacht te zijn ingesteld vanaf het moment dat u te kennen hebt gegeven het oneens te zijn met de ontzegging van de door u verzochte vertolking of vertaling.

Hoe zorgen de autoriteiten ervoor dat ik alles begrijp en ook begrepen word (als ik een kind ben; als ik gehandicapt ben)?

In het algemeen hebt u als slachtoffer recht op bescherming, informatie, ondersteuning, bijstand en zorg vanaf het eerste contact met de autoriteiten of functionarissen en gedurende de tussenkomst van de hulp- en ondersteuningsdiensten van de overheid, ook voorafgaand aan de aangifte van het misdrijf.

U kunt de autoriteiten of functionarissen met wie u als eerste contact hebt, vragen u door te verwijzen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, waar men u kosteloos en op basis van vertrouwelijkheid zal helpen, ook als u het misdrijf nog niet hebt aangegeven.

U mag zich ook vanaf het eerste contact met de autoriteiten en functionarissen door een persoon van uw keuze laten vergezellen.

Verder hebt u bij iedere handeling die moet worden verricht nadat het misdrijf is aangegeven, het recht om te begrijpen en te worden begrepen. Dit omvat ook de informatie voorafgaand aan het doen van aangifte; daarbij kan voor vertaling worden gezorgd in een wettelijk erkende gebarentaal en kan worden voorzien in ondersteuningsmiddelen voor mondelinge communicatie in gevallen waarbij dit nodig is.

Alle communicatie, zowel mondeling als schriftelijk, moet in duidelijke, eenvoudige en toegankelijke taal plaatsvinden en daarbij moet rekening worden gehouden met uw persoonlijke eigenschappen en behoeften, met name indien u een zintuiglijke, intellectuele of psychische handicap hebt of minderjarig bent.

Opvang slachtoffers

Wie biedt slachtofferhulp?

Als slachtoffer van een misdrijf hebt u, gratis en op basis van vertrouwelijkheid, recht op toegang tot de hulp- en ondersteuningsdiensten van de overheidsdiensten en van de **bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven**.

Bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zijn een gratis, publieke multidisciplinaire dienst om in de behoeften van slachtoffers te voorzien en zijn opgericht door het ministerie van Justitie.

Er bevinden zich bureaus in alle [autonome gemeenschappen](#), in bijna alle provinciehoofdsteden en ook in andere steden.

Bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven bieden u als slachtoffer van een misdrijf volledige, gecoördineerde en specialistische ondersteuning die beantwoordt aan uw specifieke juridische, psychologische en sociale behoeften.

Als u slachtoffer bent van **terrorisme**, kunt u contact opnemen met het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*). Als u dat wenst kunt u echter ook contact opnemen met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven in uw provincie. Dat bureau zal dan afstemmen met het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof.

Het recht van toegang blijft van kracht tijdens de tussenkomst van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven en, waar van toepassing, de voorzieningen voor herstelrecht, gedurende de gehele strafrechtelijke procedure en gedurende een gepaste periode nadat deze ten einde is gekomen, ongeacht of de identiteit van de dader bekend is en ongeacht de uitkomst van de procedure, en met inbegrip van de periode die voorafgaat aan de aangifte van het misdrijf.

Als de misdrijven in kwestie bijzonder ernstige schade hebben veroorzaakt, kan het recht op toegang tot hulp en ondersteuning van de overheidsdiensten en bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven worden uitgebreid naar uw familieleden. Hiertoe worden familieleden gedefinieerd als personen die door huwelijk of een soortgelijke relatie aan u verbonden zijn en verwanten tot de tweede graad (grootouders, broers en zussen en grootouders)

Indien u minderjarige kinderen hebt of een minderjarige bent die onder voogdij staat van een vrouwelijk slachtoffer van gendergerelateerd geweld of van personen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld, hebt u recht op de specifieke hulp- en beschermingsmaatregelen die bij wet zijn vastgesteld.

Bovendien hebt u, als u slachtoffer bent van terreurmisdrijven of gendergerelateerd geweld of als u minderjarig bent, ook de rechten die door de specifieke wetgeving voor beide soorten misdrijven worden erkend.

Verwijst de politie mij automatisch door naar slachtofferhulp?

De politiefunctionarissen van de staat, en, waar van toepassing, van de autonome gemeenschap waar het misdrijf heeft plaatsgevonden, zullen een eerste individuele beoordeling van uw situatie uitvoeren op het moment dat u het misdrijf aangeeft, teneinde uw beschermingsbehoeften te bepalen en u, indien van toepassing, als kwetsbaar slachtoffer aan te merken. Tijdens deze eerste beoordeling wordt u ingelicht over de mogelijkheid om naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven te gaan.

Elke instantie of functionaris die met u in contact komt, moet u doorverwijzen naar de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven als dat nodig is op grond van de ernst van het misdrijf of als u hierom verzoekt.

Hoe wordt mijn persoonlijke levenssfeer beschermd?

Toegang tot hulp en ondersteuning van de overheidsdiensten en van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven is in alle gevallen op basis van vertrouwelijkheid.

De informatie die u verstrekt aan politiefunctionarissen of aan de instantie of functionaris die u vanaf het eerste moment bijstaat, mag uitsluitend met uw voorafgaande en geïnformeerde toestemming worden doorgegeven aan andere hulp- of ondersteuningsdiensten, zoals de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

De diensten voor **slachtofferhulp** mogen de informatie die zij over u hebben ontvangen uitsluitend met uw voorafgaande en geïnformeerde toestemming verstrekken aan derden.

Op gerechtelijk gebied zullen de rechters, rechtbanken, openbare aanklagers en andere autoriteiten en functionarissen die belast zijn met het strafrechtelijk onderzoek, alsmede alle andere autoriteiten en functionarissen die op enigerlei wijze betrokken zijn bij of deelnemen aan de procedure, de nodige maatregelen nemen, in overeenstemming met de wet, om uw persoonlijke levenssfeer en die van uw familieleden te beschermen en in het bijzonder om te voorkomen dat informatie wordt verspreid die uw identiteit kan onthullen als u een minderjarig slachtoffer of een persoon met een handicap bent die bijzondere bescherming behoeft.

Bovendien kan de gerechtelijke instantie het verkrijgen, openbaar maken of publiceren van beelden van u of uw familieleden verbieden, met name indien u een minderjarig slachtoffer of een persoon met een handicap bent die bijzondere bescherming behoeft.

Moet ik eerst aangifte van een misdrijf doen voordat ik toegang krijg tot slachtofferhulp?

Ieder slachtoffer heeft gratis en op basis van vertrouwelijkheid recht op toegang tot de hulp- en ondersteuningsdiensten van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Daarvoor hoeft u niet eerst aangifte van het misdrijf te hebben gedaan.

Persoonlijke bescherming als ik in gevaar verkeer

Welke vormen van bescherming worden geboden?

De autoriteiten en functionarissen die belast zijn met het onderzoek, de vervolging en het proces in verband met de misdrijven zullen de nodige bij wet vastgestelde maatregelen nemen om het leven van het slachtoffer en zijn of haar familieleden, hun geestelijke en lichamelijke welzijn, en hun vrijheid, veiligheid, seksuele vrijheid en integriteit te waarborgen alsmede om hun persoonlijke levenssfeer en waardigheid afdoende te beschermen, met name wanneer zij een verklaring afleggen of voor de rechter moeten getuigen.

De openbare aanklager zal er in het bijzonder op toezien dat dit recht op bescherming in het geval van minderjarige slachtoffers wordt nageleefd en zal, waar nodig, passende maatregelen in hun belang nemen om de schade die voor hen uit het verloop van de procedure kan voortvloeien, te voorkomen of te beperken.

Indien u een minderjarig slachtoffer of slachtoffer met een handicap bent (een slachtoffer dat speciale bescherming nodig heeft), is het mogelijk het bewijs voorafgaand aan het proces door deskundigen te laten onderzoeken en uw gesprek met een speciaal opgeleid team op te nemen in een speciale ruimte.

Wie kan mij bescherming bieden?

Uw specifieke omstandigheden worden beoordeeld om te bepalen welke beschermingsmaatregelen moeten worden genomen.

De volgende personen zijn verantwoordelijk voor zowel de beoordeling als de besluitvorming over dit soort maatregelen:

tijdens het onderzoek van het misdrijf, de onderzoeksrechter of de bevoegde rechter inzake geweld tegen vrouwen, onverminderd de voorlopige beoordeling en beslissing die moeten worden uitgevoerd en genomen door:

de openbare aanklager, tijdens diens onderzoek of in een procedure betreffende minderjarige slachtoffers, of

de politiefunctionarissen die betrokken zijn bij de eerste fase van het onderzoek;

tijdens het proces, de rechter of het gerecht verantwoordelijk voor het proces in de zaak.

Is er iemand die het risico beoordeelt dat de dader mij verdere schade toebrengt?

Ja, want uw specifieke omstandigheden worden altijd eerst beoordeeld om te bepalen welke beschermingsmaatregelen moeten worden genomen.

De politiefunctionarissen van de staat, en, waar van toepassing, van de autonome gemeenschap waar het misdrijf heeft plaatsgevonden, zullen een eerste individuele beoordeling van uw situatie uitvoeren op het moment dat u het misdrijf aangeeft, teneinde uw beschermingsbehoeften te bepalen en u, indien van toepassing, als kwetsbaar slachtoffer aan te merken. Tijdens deze eerste beoordeling wordt u ingelicht over de mogelijkheid om naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven te gaan.

Als u hulp ontvangt van een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, zal deze dienst ook een individuele beoordeling van uw zaak uitvoeren. De tijdens de beoordeling van de politie verzamelde informatie kan met uw toestemming aan het bureau worden doorgegeven.

In de individuele beoordeling wordt rekening gehouden met de behoeften en wensen die u te kennen geeft, en wordt uw lichamelijke, geestelijke en morele integriteit volledig gerespecteerd.

Er zal in het bijzonder rekening worden gehouden met het volgende:

uw persoonlijke kenmerken, situatie, urgente behoeften, geslacht, eventuele handicap en mate van volwassenheid, en in het bijzonder wordt beoordeeld of u een handicap hebt of een afhankelijkheidsrelatie hebt met de vermeende dader van het misdrijf, of u een minderjarig slachtoffer bent of speciale bescherming nodig hebt of dat er van andere factoren van bijzondere kwetsbaarheid sprake is;

de aard van het misdrijf waarvan u het slachtoffer bent en de ernst van de veroorzaakte schade, evenals het risico van herhaling van het misdrijf. Uw beschermingsbehoeften worden met name beoordeeld als u het slachtoffer bent van een terreurmisdrijf, een misdrijf gepleegd door een criminele organisatie, gendergerelateerd en huiselijk geweld, een misdrijf tegen de seksuele vrijheid en integriteit, mensenhandel, gedwongen verdwijning en misdrijven begaan op grond van racistische, antisemitische of andere motieven met betrekking tot ideologie, religie of overtuiging, gezinssituatie, het deel uitmaken van een etnische groep, ras of natie, uw nationale afkomst, uw geslacht, seksuele geaardheid of identiteit, of op grond van motieven inzake geslacht, ziekte of handicap;

de omstandigheden van het misdrijf, met name in het geval van geweldsmisdrijven.

Als u minderjarig bent of een handicap hebt en speciale bescherming nodig hebt, zal ook rekening worden gehouden met uw mening en belangen, evenals met uw persoonlijke omstandigheden, en zal met name het beginsel van het belang van de minderjarige of de persoon met een handicap die speciale bescherming nodig heeft, worden gerespecteerd, evenals uw recht op informatie, non-discriminatie, vertrouwelijkheid, persoonlijke levenssfeer en bescherming.

Is er iemand die het risico beoordeelt dat het strafrechtstelsel mij verdere schade toebrengt (tijdens het onderzoek en het proces)?

Ja, **tijdens het onderzoek van het misdrijf** wordt beoordeeld en vastgesteld welke beschermingsmaatregelen passend zijn, door de onderzoeksrechter of de bevoegde rechter inzake geweld tegen vrouwen of, als het gaat om een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, door de openbare aanklager of de politiefunctionarissen die betrokken zijn bij de eerste fase van het onderzoek.

Als u in gevaar bent, krijgt u politiebescherming.

Met het oog op de veiligheid, de openbare orde, het gemak of uw waardigheid zult u per videoconferentie getuigen.

Als u slachtoffer bent van bepaalde misdrijven die aanleiding geven tot speciale beschermingsmaatregelen voor slachtoffers, zoals gendergerelateerd geweld, huiselijk geweld, mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting, letsel, misdrijven tegen de vrijheid, foltering, misdrijven tegen het individu, de seksuele vrijheid, de persoonlijke levenssfeer, het portretrecht, de onschendbaarheid van de woning, de eer en de sociaaleconomische orde, hebt u het recht dat een van de volgende verboden aan de dader wordt opgelegd indien dat strikt noodzakelijk is voor uw bescherming: verbod om zich op te houden in of zich te begeven naar een bepaalde plaats, buurt, stad of regio, verbod om u te benaderen of met bepaalde mensen te communiceren.

Tijdens het onderzoek kunnen de volgende maatregelen worden genomen om u te beschermen:

u kunt getuigen in speciaal ontworpen of aangepaste voorzieningen tegenover speciaal opgeleide vakmensen;

als u meerdere malen moet getuigen, wordt de verklaring door dezelfde persoon afgenomen, tenzij dit het verloop van de procedure wezenlijk in gevaar kan brengen of uw verklaring rechtstreeks door een rechter of openbare aanklager moet worden afgenomen;

als u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, huiselijk geweld of een misdrijf tegen de seksuele vrijheid of integriteit, kan uw verklaring op uw verzoek worden afgenomen door iemand van hetzelfde geslacht, tenzij dit het verloop van de procedure wezenlijk in gevaar kan brengen of uw verklaring rechtstreeks door een rechter of openbare aanklager moet worden afgenomen.

Als u wordt gedagvaard om te getuigen en de rechter ziet dat u ernstig gevaar loopt of dat uw vrijheid, eigendommen of familie gevaar lopen, kan hij de volgende maatregelen nemen:

uw identiteit, adres, beroep en werkplek geheim houden en deze informatie niet in de procedure gebruiken;

voorkomen dat u in het gerecht gezien wordt en het adres van het gerecht als uw adres voor kennisgevingen te bepalen;

voorkomen dat uw beeltenis op enigerlei wijze wordt vastgelegd;

een bevel afgeven voor politiebescherming tijdens en na de procedure;

vervoer naar het gerecht in een officieel voertuig voor u regelen;

u in het gerechtshuis in een door de politie bewaakte wachtruimte laten plaatsnemen;

u in uitzonderlijke omstandigheden van een nieuwe identiteit voorzien en van financiële hulp om van woonplaats of werk te veranderen.

Als u slachtoffer bent van gendergerelateerd of huiselijk geweld kunt u een "beschermingsbevel" aanvragen dat algemene voorzorgsmaatregelen tegen de dader omvat (een verbod op het verblijven in of zich begeven naar bepaalde plaatsen, buurten, steden of regio's; en een verbod om bepaalde personen te benaderen of met hen te communiceren).

Tijdens de gerechtelijke procedure kan de rechter of de voorzitter van het gerecht een zitting achter gesloten deuren gelasten (waarin de aanwezigheid van audiovisuele media in de rechtszittingen wordt beperkt en het opnemen van alle of een deel van de zittingen is verboden) om de goede zeden, de openbare orde en u als slachtoffer en/of uw familie te beschermen. Ook kunnen zij verbieden dat de identiteit van de deskundigen of andere personen die aan het proces deelnemen, openbaar wordt gemaakt.

Als particuliere aanklager kunt u om een zitting achter gesloten deuren verzoeken.

Tijdens de procedure kunnen de volgende maatregelen worden genomen om u te beschermen:

maatregelen waarmee wordt voorkomen dat u oogcontact hebt met de vermeende dader en die ervoor zorgen dat u gehoord kunt worden zonder in de rechtszaal aanwezig te zijn; hiervoor kunnen communicatietechnologieën worden gebruikt (installeren van een scherm in de rechtszaal en getuigen per videoconferentie);

maatregelen om te voorkomen dat er vragen worden gesteld die betrekking hebben op uw privéleven en die niet relevant zijn voor het strafbaar feit dat onderwerp is van het proces, tenzij de rechter of het gerecht bij uitzondering van mening is dat ze moeten worden beantwoord;

de hoorzitting achter gesloten deuren laten plaatsvinden, hoewel de rechter of de voorzitter van het gerecht de aanwezigheid kan toestaan van personen die kunnen aantonen een bijzonder belang bij de zaak te hebben.

De maatregelen om oogcontact met de vermeende dader en het stellen van vragen over uw privéleven te voorkomen, kunnen ook tijdens het onderzoek worden genomen.

Welke bescherming wordt geboden voor zeer kwetsbare slachtoffers?

In het geval van kwetsbare slachtoffers, zoals minderjarige slachtoffers en slachtoffers met een handicap die speciale bescherming behoeven, zijn naast de maatregelen genoemd in het hoofdstuk **"Wordt door iemand beoordeeld of het risico bestaat dat het strafrechtstelsel mij verdere schade toebrengt (tijdens het onderzoek en het proces)?"** de volgende maatregelen van toepassing tijdens de procedure:

de verkregen verklaringen worden door middel van audiovisuele media opgenomen en mogen tijdens het proces worden gereproduceerd in de gevallen en onder de voorwaarden die bij wet zijn vastgesteld;

verklaringen kunnen met behulp van deskundigen worden verkregen.

Indien u een minderjarig slachtoffer of slachtoffer met een handicap bent (een slachtoffer dat speciale bescherming nodig heeft), is het mogelijk het bewijs voorafgaand aan het proces door deskundigen te laten onderzoeken en uw gesprek met een speciaal opgeleid team op te nemen in een speciale ruimte.

Bovendien kan het op verzoek van de openbare aanklager mogelijk zijn om een proces-voogd te benoemen als u een bijzonder kwetsbaar slachtoffer bent en in bepaalde andere gevallen, zoals bij een belangenconflict met uw wettelijke vertegenwoordiger of met een van de ouders, op voorwaarde dat de andere ouder niet in staat is om zijn of haar plichten inzake vertegenwoordiging en bijstand van het slachtoffer naar behoren te vervullen.

Ik ben minderjarig – heb ik bijzondere rechten?

Als u minderjarig bent, wordt u tijdens de **onderzoeksfase** behandeld volgens protocollen die speciaal zijn opgesteld om u te beschermen. Er zullen speciale voorzorgsmaatregelen worden genomen wanneer u moet getuigen. De openbare aanklager, die de specifiek taak heeft om minderjarigen te beschermen, moet altijd aanwezig zijn. Oogcontact tussen u en de dader moet met gebruik van technische middelen, van welke aard ook, worden voorkomen.

U zult worden verhoord door een speciaal opgeleid team in een speciale ruimte, hetgeen niet intimiderend zal overkomen. Het is namelijk mogelijk om voorafgaand aan het proces het bewijs door deskundigen te laten onderzoeken en om dit verhoor op te nemen.

U hoeft uw verklaring slechts eenmaal af te leggen, in het bijzijn van de onderzoeksrechter, de griffier en alle partijen bij de procedure, en hoeft dit tijdens het proces niet nogmaals te doen.

Indien u als minderjarige tijdens de **gerechtelijke procedure** een verklaring aflegt, zullen alle technische middelen worden aangewend om oogcontact tussen u en de verdachte te voorkomen.

Ook confrontaties worden ook beperkt.

Naast de maatregelen in het hoofdstuk **"Wordt door iemand beoordeeld of het risico bestaat dat het strafrechtstelsel mij verdere schade toebrengt (tijdens het onderzoek en het proces)?"** zijn de volgende maatregelen van toepassing tijdens de procedure:

de verkregen verklaringen worden door middel van audiovisuele media opgenomen en mogen tijdens het proces worden gereproduceerd in de gevallen en onder de voorwaarden die bij wet zijn vastgesteld;

verklaringen kunnen met behulp van deskundigen worden verkregen.

Bovendien kan het op verzoek van de openbare aanklager mogelijk zijn om een proces-voogd te benoemen als u een bijzonder kwetsbaar slachtoffer bent en in bepaalde andere gevallen, zoals bij een belangenconflict met uw wettelijke vertegenwoordiger of met een van de ouders, op voorwaarde dat de andere ouder niet in staat is om zijn of haar plichten inzake vertegenwoordiging en bijstand van het slachtoffer naar behoren te vervullen.

Een familielid is overleden ten gevolge van het misdrijf – wat zijn mijn rechten?

Als een familielid is overleden als gevolg van een misdrijf, bent u indirect slachtoffer van het misdrijf dat tegen uw familielid (direct slachtoffer) is gepleegd indien bepaalde in de wet vermelde situaties op u van toepassing zijn (en in ieder geval niet als u de persoon bent die verantwoordelijk is voor het misdrijf) alsmede, onder andere, indien u de echtgeno(o)t(e) van het directe slachtoffer was en u niet van tafel en bed gescheiden was of gescheiden woonde; als u het kind was van het directe slachtoffer of van de niet van tafel en bed gescheiden of niet gescheiden wonende echtgeno(o)t(e) en u bij hen woonde; in de situatie waarin u door een soortgelijke relatie aan het directe slachtoffer verbonden was en met hem/haar samenwoonde.

Denk eraan dat alle slachtoffers volgens de wet het recht hebben een strafrechtelijke en civiele procedure in te stellen en voor de met het onderzoek belaste autoriteiten te verschijnen om deze het bewijsmateriaal en de informatie te verstrekken die relevant worden geacht om de feiten op te helderen.

Als indirect slachtoffer hebt u gratis en op basis van vertrouwelijkheid toegang tot de hulp- en ondersteuningsdiensten van de overheid en van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, op voorwaarde dat uitbreiding van dit recht naar de familieleden van het directe slachtoffer toepasselijk wordt geacht met het oog op de bijzonder ernstige schade die het misdrijf heeft veroorzaakt. Hiertoe worden familieleden gedefinieerd als uitsluitend personen die door huwelijk of een soortgelijke relatie aan het directe slachtoffer verbonden zijn en verwanten tot de tweede graad (grootouders, broers en zussen en grootouders).

Als indirect slachtoffer kunt u informatie krijgen over de beschikbare medische, psychologische of materiële hulp en ondersteuning en de procedure voor het verkrijgen van die hulp en ondersteuning, alsook over de schadevergoeding waarop u mogelijk recht hebt en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven adviseren u over de economische rechten die aan de procedure verbonden zijn, in het bijzonder met betrekking tot de financiële steun in verband met door het misdrijf veroorzaakte schade en de procedure om deze aan te vragen. Daarnaast bieden zij u de emotionele ondersteuning en therapeutische hulp die u nodig hebt. Zo zorgen ze ervoor dat u de juiste psychologische hulp krijgt om de traumatische gevolgen van het misdrijf te verwerken.

Wat betreft **de financiële steun waarop u als indirect slachtoffer van een misdrijf** recht hebt: in Spanje bestaat er een systeem voor hulp aan indirecte slachtoffers van in Spanje gepleegde opzettelijke geweldsmisdrijven die de dood of ernstige schade aan uw geestelijke gezondheid tot gevolg hebben.

U moet aan bepaalde **voorwaarden** voldoen om met het oog op financiële hulp (begunstigde) als indirect slachtoffer te worden beschouwd:

u hebt de Spaanse nationaliteit of bent onderdaan van een andere lidstaat van de Europese Unie of, indien geen van beide situaties op u van toepassing is, u bent gewoonlijk in Spanje woonachtig of onderdaan van een andere staat die op zijn grondgebied soortgelijke hulp verleent aan Spaanse onderdanen. In geval van overlijden doet de nationaliteit of gewoontelijke verblijfplaats van de overledene er niet toe;

u bent de echtgeno(o)t(e) van de overledene, en niet van tafel en bed gescheiden of gescheiden wonend, of de persoon die gedurende ten minste twee jaar voor het overlijden permanent met de overledene samenleefde in een soortgelijke relatie, tenzij u samen kinderen had, in welk geval feitelijke samenwoning volstaat. Hieronder worden ook begrepen de kinderen van de genoemde personen, ook al zijn zij niet de kinderen van de overledene, op voorwaarde dat zij financieel afhankelijk waren van die persoon en bij hem/haar woonden;

onder begunstigten worden in ieder geval niet begrepen personen die veroordeeld zijn voor een opzettelijk gepleegd levensdelict van welke aard dan ook, waarbij de overledene de echtgeno(o)t(e) van de dader was of de persoon aan wie de dader door een soortgelijke relatie duurzaam verbonden was;

u bent het kind van de overledene en was financieel afhankelijk van die persoon en woonde bij hem of haar in huis, waarbij minderjarige kinderen of invalide volwassenen worden verondersteld financieel afhankelijk te zijn;

u bent ouder van de overledene en was financieel afhankelijk van die persoon, op voorwaarde dat niemand aan de hiervoor genoemde situaties voldoet; de ouders van een minderjarige die als rechtstreeks gevolg van het misdrijf overlijdt, worden voor de doeleinden van de in de Spaanse wet vastgelegde financiële steun ook als indirecte slachtoffers beschouwd.

U moet de steun binnen een jaar na de datum waarop het misdrijf is gepleegd aanvragen. In gevallen waarin het overlijden een rechtstreeks gevolg is van lichamelijk letsel of schade aan de gezondheid, zal een nieuwe termijn voor het aanvragen van de hulp in werking treden.

Als algemene regel geldt dat het toekennen van hulp afhankelijk is van een definitieve rechterlijke beslissing waarmee de strafrechtelijke procedure wordt afgesloten.

De hulp kan niet worden gecombineerd met de bij het vonnis vastgestelde schadevergoeding, hoewel de hulp wel geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd wanneer de persoon die schuldig is aan het misdrijf gedeeltelijk insolvent is verklaard, en ook niet met de schadevergoeding of hulp vanuit een particuliere verzekering indien het bedrag hoger is dan het in het vonnis vastgestelde bedrag, of met de socialezekerheidsuitkering waarvan sprake zou kunnen zijn vanwege tijdelijke invaliditeit van het slachtoffer.

Het bedrag van de hulp mag in geen geval hoger zijn dan de in het vonnis vastgestelde schadevergoeding.

Heb ik toegang tot bemiddeling/mediation? Onder welke voorwaarden? Ben ik in veiligheid tijdens bemiddeling/mediation?

Als slachtoffer hebt u recht op informatie over alternatieve geschillenbeslechting door bemiddeling en andere maatregelen voor herstelrecht, indien van toepassing, en over de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht, in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is. De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen u van deze informatie voorzien.

Bovendien kunnen deze bureaus de gerechtelijke instantie voorstellen gebruik te maken van strafbemiddeling wanneer dit voor u voordelig wordt geacht, en zij zullen de voorzieningen voor herstelrecht en andere buitengerechtelijke schikkingsprocedures die bij wet zijn vastgesteld, ondersteunen.

U hebt toegang tot voorzieningen voor herstelrecht om een passende schadevergoeding te krijgen voor de materiële en immateriële schade als gevolg van het misdrijf, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

de dader heeft de wezenlijke feiten waaruit de aansprakelijkheid ontstaat, erkend;

u hebt toestemming gegeven, na volledige en onpartijdige informatie te hebben ontvangen over de inhoud van de voorzieningen, de mogelijke uitkomst ervan en de geldende procedures om naleving af te dwingen;

de dader heeft ermee ingestemd;

de bemiddelingsprocedure brengt geen risico's met zich mee voor uw veiligheid, en er is evenmin enig gevaar dat u als gevolg van die procedure nieuwe materiële of immateriële schade ondervindt;

de procedure is niet bij wet verboden voor het gepleegde misdrijf.

Gesprekken in het kader van de bemiddelingsprocedure zijn vertrouwelijk en de inhoud ervan mag niet worden verspreid zonder uw toestemming en die van de dader.

Voor de bemiddelaars en andere beroepsbeoefenaars die aan de bemiddelingsprocedure deelnemen, geldt een beroepsgeheim met betrekking tot de gebeurtenissen en verklaringen waarvan zij bij de uitvoering van hun taak kennis nemen.

Zowel u als de dader kan de toestemming voor deelname aan het bemiddelingsproces te allen tijde intrekken.

Bemiddeling vindt meestal plaats bij minder ernstige misdrijven.

In het jeugdrecht (14-18 jaar) is bemiddeling uitdrukkelijk vastgesteld als middel tot heropvoeding van minderjarigen. Op dit gebied wordt de bemiddeling verzorgd door de teams die het openbaar ministerie voor jeugdzaken ondersteunen, maar zij kan ook worden verzorgd door instanties van de autonome gemeenschappen en andere entiteiten, zoals bepaalde gespecialiseerde verenigingen.

In het volwassenenrecht maakt bemiddeling deel uit van de voorzieningen voor herstelrecht, met verschillende proefprogramma's die inmiddels een aantal jaar lopen.

Wat betreft uw veiligheid in geval van bemiddeling: u hebt te allen tijde de beschikking over de nodige fysieke beschermingsmaatregelen en andere door de omstandigheden vereiste maatregelen die door de gerechtelijke instantie kunnen worden toegekend.

Waar vind ik de wetgeving waarin mijn rechten zijn vastgelegd?

Código Penal (Spaans Wetboek van Strafrecht) – [in het Spaans](#)

Código Civil (Spaans Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) – [in het Spaans](#)

Ley de Enjuiciamiento Criminal (Spaanse Wet inzake strafvordering) – [in het Spaans](#)

Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito (Wet 4/2015 van 27 April 2015 inzake het statuut van slachtoffers van misdrijven) – [in het Spaans](#)

Real Decreto 1109/2015, de 11 de diciembre, por el que se desarrolla la Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito, y se regulan las Oficinas de Asistencia a las Víctimas del Delito (Koninklijk Besluit 1109/2015 van 11 december 2015 tot uitvoering van Wet 4/2015 van 27 April 2015 inzake het statuut van slachtoffers van misdrijven en betreffende de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven) – [in het Spaans](#)

Ley Orgánica 8/2015, de 22 de julio y Ley 26/2015, de 22 de julio, de modificación del sistema de protección de la infancia y de la adolescencia (Organieke Wet 8/2015 van 22 juli 2015 en Wet 26/2015 van 22 juli 2015 tot wijziging van het systeem voor de bescherming van kinderen en jongeren) – [in het Spaans](#)

Ley 23/2014, de 20 de noviembre, de reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea (Wet 23/2014 van 20 november 2014 betreffende de wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen in de Europese Unie) – [in het Spaans](#)

Real Decreto 671/2013, de 6 de septiembre, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley 29/2011 (Koninklijk Besluit 671/2013 van 6 september 2013 tot vaststelling van de voorwaarden ter uitvoering van wet 29/2011) – [in het Spaans](#)

Ley 29/2011, de 22 de septiembre, de Reconocimiento y Protección Integral a las Víctimas de Terrorismo (Wet 29/2011 van 22 september 2011 inzake de erkenning en uitgebreide bescherming van slachtoffers van terrorisme) – [in het Spaans](#)

Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género (Organieke Wet 1/2004 van 28 december 2004 inzake integrale beschermingsmaatregelen tegen gendergerelateerd geweld) – [in het Spaans](#)

Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores (Organieke Wet 5/2000 van 12 januari 2000 houdende regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van kinderen) – [in het Spaans](#)

Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor (Organieke Wet 1/1996 van 15 januari 1996 inzake de rechtsbescherming van kinderen) – [in het Spaans](#)

Ley 1/1996, de 10 de enero, de asistencia jurídica gratuita (Wet 1/1996 van 10 januari 1996 inzake gratis rechtsbijstand) – [in het Spaans](#)

Ley 35/1995, de 11 de diciembre, de ayuda y asistencia a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual (Wet 35/1995 van 11 december 1995 inzake hulp en bijstand aan slachtoffers van geweldsmisdrijven en misdrijven tegen de seksuele vrijheid) – [in het Spaans](#)

Real Decreto 738/1997, de 23 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de ayudas a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual (Koninklijk Besluit 738/1997 van 23 mei 1997 houdende goedkeuring van de verordening inzake hulp aan slachtoffers van geweldsmisdrijven en misdrijven tegen de seksuele vrijheid) – [in het Spaans](#)

Ley Orgánica 19/1994, de 23 de diciembre, de protección a testigos y peritos en causas criminales (Organieke Wet 19/1994 van 23 december 1994 inzake bescherming van getuigen en deskundigen in strafzaken) – [in het Spaans](#)

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

Hoe geef ik een misdrijf aan?

Als u slachtoffer bent van een misdrijf, hebt u vanaf het eerste contact met de instanties of ambtenaren recht op informatie over uw recht om aangifte te doen van het misdrijf, en, waar van toepassing, over de hierbij te volgen procedure.

U kunt het misdrijf aangeven bij de politie en getuige worden in de procedure die zal worden gevolgd. U kunt ook de politie vragen u naar het betreffende bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*), waar men u zal uitleggen hoe u aangifte van het misdrijf doet.

Toegang tot zorg- en ondersteuningsdiensten, zoals die van het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, is gratis en op basis van vertrouwelijkheid; het is niet nodig om eerst aangifte te doen van het misdrijf.

Als persoon die aangifte doet, hebt u recht op het volgende:

een rechtsgeldig gecertificeerde kopie van de aangifte;

gratis taalkundige ondersteuning en een schriftelijke vertaling van het afschrift van uw aangifte, indien u geen van de officiële talen van de plaats waar u aangifte doet, begrijpt of spreekt. Als u het Spaans of de officiële taal die in de betreffende procedure wordt gebruikt, niet beheerst en u in de onderzoeksfase getuigt voor een rechter, een openbare aanklager of politiefunctionaris, hebt u het recht om kosteloos te worden bijgestaan door een tolk in een taal die u begrijpt;

als u hebt gevraagd om op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen, zoals de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen of het eindvonnis in de procedure, hebt u het recht om van de datum, het tijdstip en de plaats van het proces op de hoogte te worden gebracht, alsmede van de inhoud van wat de dader ten laste wordt gelegd.

U kunt ook een vordering instellen tegen de dader en een partij in de procedure worden als particuliere aanklager, met rechten die in grote mate vergelijkbaar zijn met die van de openbare aanklager.

Buiten de gewone zaken, waarbij de openbare aanklager de aanklacht tegen de dader indient, zijn er twee soorten misdrijven waarbij uw rol voor het starten van de procedure van zeer groot belang is:

het starten van een procedure voor **semi-openbare misdrijven** vereist dat u het misdrijf aangeeft of een vordering instelt; de openbare aanklager neemt vervolgens de verantwoordelijkheid voor de aanklachten tegen de dader. Bij een procedure tegen **misdrijven in de privésfeer** (bijv. laster) is dit volledig uw verantwoordelijkheid: de openbare aanklager heeft geen verantwoordelijkheid met betrekking tot de aanklacht tegen de dader en u kunt de aangifte te allen tijde intrekken, waarmee de procedure ten einde komt.

U kunt in alle talen aangifte doen van het misdrijf, en u hebt recht op een gratis tolk als u geen Spaans spreekt of een van de desbetreffende regionale talen niet machtig bent. In de praktijk zal de politie, als niemand op het politiebureau uw taal spreekt, u het volgende aanbieden:

indien het geen zwaar misdrijf betreft, kunt u aangifte doen met behulp van een formulier dat in uw taal is opgesteld;

indien het een zwaar misdrijf betreft, wordt u telefonisch of in persoon van een tolk voorzien.

Op bepaalde politiebureaus zijn met name in de zomer Engelse, Franse en Duitse tolken aanwezig.

Er geldt geen tijdslimiet waarbinnen u aangifte moet doen, maar er zijn wel tijdslimieten waarna vervolging met betrekking tot het misdrijf niet meer mogelijk zal zijn: vanaf tien tot twintig jaar, afhankelijk van de ernst van het misdrijf. Voor de aangifte van een misdrijf wordt door de instanties geen specifieke manier van aangeven verlangd. U kunt schriftelijk of mondeling aangifte doen, in welk geval de bevoegde instantie kennis zal nemen van de aangifte. U moet uw naam, adres, ID-nummer, telefoonnummer etc. opgeven en de aangifte ondertekenen.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd of huiselijk geweld, kunt u de politie om een beschermingsbevel vragen. U kunt ook rechtstreeks om een beschermingsbevel verzoeken bij de gerechtelijke instantie of openbare aanklager, het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, of de aan de overheidsdiensten verbonden instanties voor maatschappelijke dienstverlening of zorginstellingen.

In alle gevallen worden u formulieren verstrekt voor het aanvragen van het beschermingsbevel en ontvangt u informatie over dit bevel.

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Wanneer u aangifte doet, ontvangt u een gewaarmerkt afschrift met een referentienummer.

Als slachtoffer kunt u bij de politie informatie verkrijgen over de voortgang van de procedure, tenzij dit schadelijk voor het onderzoek zou kunnen zijn. In de praktijk kunt u beter het desbetreffende politiekorps opbellen en om informatie vragen.

Over het algemeen geldt dat u het recht hebt om te worden geïnformeerd, op uw verzoek, over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd, en tevens in kennis te worden gesteld van de volgende beslissingen:

de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen;

het eindvonnis in de procedure;

beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen, alsmede de mogelijke ontsnapping van de dader uit hechtenis, en beslissingen tot het nemen van voorzorgsmaatregelen voor uw bescherming.

Als u hebt gevraagd om te worden doorverwezen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven of als u zorg ontvangt van een van deze bureaus, dan hebt u het recht informatie te ontvangen over de contactgegevens van de instantie verantwoordelijk voor de behandeling van de procedure en de kanalen waarmee met deze instantie gecommuniceerd wordt, alsmede informatie over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hebt u het recht te worden geïnformeerd over de procedurele situatie van de dader en over welke voorzorgsmaatregelen er worden getroffen, zonder hiernaar te hoeven vragen. U kunt te allen tijde te kennen geven dat u die informatie niet wenst te ontvangen.

Als u slachtoffer bent van een geweldsmisdrijf tegen de seksuele vrijheid, hebt u het recht informatie te ontvangen over schadevergoeding van de staat waarop u recht hebt indien de dader uw schadevergoeding niet betaalt of indien deze onvoldoende is.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

Vanaf het eerste contact met de instanties of functionarissen hebt u het recht op informatie over de procedure voor het verkrijgen van juridisch advies en gerechtelijk verweer en, waar van toepassing, over de voorwaarden waaronder u dit mogelijk kosteloos kunt verkrijgen. De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen u ook van deze informatie voorzien.

U kunt uw verzoek tot erkenning van uw recht op rechtsbijstand indienen bij de functionaris of instantie die u de informatie heeft verstrekt over de procedure voor het, waar van toepassing kosteloos, verkrijgen van juridisch advies en gerechtelijk verweer. De functionaris of instantie zal uw verzoek doorsturen, samen met de meegeleverde documentatie, naar de betreffende Orde van Advocaten.

Uw verzoek kan ook worden ingediend bij de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven van het gerechtelijk apparaat, die het zullen doorsturen naar de betreffende Orde van Advocaten.

In het algemeen kunt u gebruikmaken van de juridische adviesdiensten die informatie over het recht verstrekken aan alle burgers. Deze diensten worden georganiseerd door de Ordes van Advocaten in de verschillende rechtsgebieden.

U moet daarvoor een formulier invullen dat te verkrijgen is bij de rechtbanken, het ministerie van Justitie of andere overheidsdiensten en aantonen dat uw middelen van bestaan ontoereikend zijn. U moet uw verzoek indienen bij de Orde van Advocaten in het betreffende rechtsgebied of bij het gerecht in het gebied waar u woont, indien de strafrechtelijke procedure nog niet is begonnen.

Als u het slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hoeft u om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen niet eerst aan te tonen dat uw middelen ontoereikend zijn.

Als u het slachtoffer bent van een terreurdaad, komt u ook in aanmerking voor rechtsbijstand.

U kunt rechtsbijstand aanvragen in Spanje indien een van de volgende situaties op u van toepassing is:

u bent onderdaan van een EU-lidstaat en toont aan dat uw middelen onvoldoende zijn;

u bent onderdaan van een derde land en verblijft legaal in Spanje of beschikt over een recht dat in internationale overeenkomsten wordt erkend (bijv. overeenkomsten inzake internationale kinderontvoering). In dit geval hebt u onder dezelfde voorwaarden als EU-onderdanen toegang tot rechtsbijstand in Spanje;

ongeacht de aanwezigheid van middelen om een gerechtelijke procedure in te stellen, wordt uw recht op rechtsbijstand erkend en zal die bijstand onmiddellijk aan u worden verstrekt als u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, terrorisme of mensenhandel in een procedure die verbonden is aan, afgeleid is van of voortvloeit uit uw status van slachtoffer, of als u minderjarig bent of een leerbeperking of psychische aandoening hebt en u slachtoffer bent van misbruik of mishandeling.

Dit recht geldt ook voor rechtsopvolgers in geval van overlijden van het slachtoffer, op voorwaarde dat zij niet bij de handelingen betrokken waren.

Voor de toekenning van rechtsbijstand wordt u als slachtoffer beschouwd wanneer er voor een van bovengenoemde misdrijven aangifte is gedaan of een vordering is ingesteld, of een strafrechtelijke procedure is ingeleid, en u behoudt deze status zolang de strafrechtelijke procedure loopt of indien er naar aanleiding van de afsluiting van de procedure een schuldigverklaring is uitgesproken.

Het recht op rechtsbijstand vervalt zodra een vrijspraak definitief is geworden, of na een tijdelijk aanhouden of beëindiging van de procedure omdat de strafbare feiten niet bewezen zijn, zonder dat er een verplichting ontstaat om de kosten van de tot op dat moment kosteloos genoten voordelen te betalen.

In de verschillende procedures die ingesteld kunnen worden als gevolg van uw status als slachtoffer van de geconstateerde misdrijven en, met name, in een procedure in verband met gendergerelateerd geweld, dient u door de advocaat zelf te worden bijgestaan, op voorwaarde dat uw recht op verdediging zo voldoende wordt gegarandeerd.

U hebt recht op rechtsbijstand indien uw jaarinkomen en inkomen per gezinseenheid niet hoger is dan:

tweemaal de publieke inkomensindex (*indicador público de renta de efectos múltiples* – IPREM) geldend op het moment dat het verzoek wordt gedaan, indien de personen in kwestie geen onderdeel uitmaken van een gezinseenheid. De IPREM is een index die jaarlijks wordt vastgesteld om de hoogte van bepaalde uitkeringen of de drempel voor toegang tot bepaalde uitkeringen, rechten of publieke voorzieningen te bepalen;

twee en een half maal de IPREM geldend op het moment dat het verzoek wordt gedaan, indien de personen in kwestie onderdeel uitmaken van een type gezinseenheid dat uit minder dan vier leden bestaat;

drie maal de IPREM als de gezinseenheden in kwestie uit vier of meer leden bestaan.

De jaarlijkse IPREM voor 2016 is 6 390,13 EUR.

Als aan u rechtsbijstand wordt toegekend, hoeft u de volgende kosten niet te betalen:

voorafgaand juridisch advies;

kosten van advocaat en vertegenwoordiger in het gerecht (*procurador*);

kosten voortvloeiend uit de publicatie van kennisgevingen in staatsbladen;

de borgsommen die vereist zijn om bepaalde beroepen in te dienen;

bedragen voor deskundigen;

u ontvangt 80 % korting op de kosten van notariële aktes en certificeringen van het kadaster en handelsregisters.

Kan ik aanspraak maken op onkostenvergoeding (voor deelname aan het onderzoek/het proces)? Onder welke voorwaarden?

Doorgaans hebt u, wanneer u als slachtoffer van een misdrijf hebt deelgenomen aan de procedure, recht op restitutie van de kosten die nodig zijn om uw rechten uit te oefenen en de juridische kosten die zijn gemaakt, met voorrang op de betaling van de kosten die voor de staat zijn gemaakt.

Hiertoe dient de betaling in het vonnis te worden opgelegd en moet de beklagde, op uw verzoek als slachtoffer, zijn veroordeeld voor misdrijven waarvan de openbare aanklager hem niet heeft beschuldigd, of zijn veroordeeld nadat een beslissing om de zaak te sluiten is herroepen als gevolg van een beroep dat u als slachtoffer hebt ingesteld.

Van de hulp- en ondersteuningsvoorzieningen en, met name, de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven ontvangt u informatie over de gevallen waarin de proceskosten mogelijk aan u gerestitueerd zullen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Als u een slachtoffer bent dat niet in de procedure is verschenen en de openbare aanklager trekt de beschuldiging tegen de dader in, kan de rechter u hiervan op de hoogte stellen en u uitnodigen binnen 15 dagen een vordering in te stellen als particuliere aanklager. In geval van een versnelde procedure is de rechter verplicht u te informeren en u uit te nodigen.

Als een openbare aanklager rechtsvervolging instelt tegen de dader, kunt u als slachtoffer niets doen om te procedure te beëindigen, behalve in het geval van een misdrijf in de privésfeer.

Als u al in de procedure bent verschenen en u bent een particuliere aanklager, kunt u verzoeken om opening van de hoorzitting en rechtsvervolging tegen de dader instellen. Als de onderzoeksrechter besluit de procedure te beëindigen, d.w.z. de zaak seponereert, kunt u in beroep gaan.

Als de openbare aanklager rechtsvervolging instelt tegen de dader, kunt u verzoeken om de zaak de laten seponeren en zich uit uw rol als particuliere aanklager terugtrekken. De openbare aanklager kan echter besluiten om de zaak voort te zetten.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

De eerste keer dat u voor het gerecht verschijnt, zal de juridisch adviseur u op de hoogte stellen, in duidelijke, eenvoudige en begrijpelijke taal en rekening houdend met uw eigenschappen en behoeften, van uw rechten als slachtoffer in de strafrechtelijke procedure en u de mogelijkheid bieden als particuliere partij aan de procedure deel te nemen.

Als slachtoffer van een misdrijf bent u in een strafrechtelijke procedure gerechtigd om:

een strafzaak aan te spannen en een civiele vordering in te stellen volgens de bepalingen van de geldende strafwetgeving;

voor de met het onderzoek belaste instanties te verschijnen teneinde deze te voorzien van bewijs en relevante informatie om de feiten te verhelderen.

Verder zal u tijdens dit eerste verschijnen worden gevraagd of u de bij wet vastgelegde mededelingen of kennisgevingen wenst te ontvangen, in welk geval u een e-mailadres of, bij ontstentenis daarvan, een woon- of postadres moet opgeven.

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, zelfs als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een **getuigenverklaring** af te leggen.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces, moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. De tenlastelegging wordt opgesteld door de openbare aanklager, de eventuele particuliere aanklager en de advocaat van de verdachte. Dit document bevat de classificatie door deze personen van het strafbare feit en de aanbevolen straf. In de praktijk heeft elke partij vijf dagen de tijd om haar standpunt schriftelijk mee te delen.

U wordt in het algemeen vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als er meerdere slachtoffers zijn, zullen deze afzonderlijk kunnen verschijnen, hoewel de rechter van ze kan verlangen dat ze in een of een aantal zittingen worden samengevoegd. Ook verenigingen van slachtoffers kunnen in de strafrechtelijke procedure verschijnen, op voorwaarde dat zij hiervoor toestemming hebben van u als slachtoffer van het misdrijf.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als onderdeel van de strafrechtelijke procedure kunt u een civiele vordering (**civiele partij**) instellen indien u de teruggave van goederen, herstel of schadeloosstelling vordert voor zowel materiële als immateriële schade als gevolg van het misdrijf. In dit geval wordt u vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

In het geval dat er wordt besloten het onderzoek te sluiten, zal de beslissing om de zaak te seponeren worden meegedeeld aan de directe slachtoffers van het misdrijf die aangifte van de feiten hebben gedaan, alsmede aan de overige directe slachtoffers wier identiteit en woonplaats bekend zijn. In geval van overlijden of verdwijning van een persoon als rechtstreeks gevolg van een misdrijf, zal de beslissing worden meegedeeld aan de indirecte slachtoffers van het misdrijf.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager, of kan ik daarvoor kiezen?

Als slachtoffer van een misdrijf bent u in een strafrechtelijke procedure gerechtigd om:

een strafzaak aan te spannen en een civiele vordering in te stellen volgens de bepalingen van de geldende strafwetgeving;

voor de met het onderzoek belaste instanties te verschijnen teneinde deze te voorzien van bewijs en relevante informatie om de feiten te verhelderen.

De verschillende rollen die u in het rechtsstelsel kunt vervullen zijn de volgende:

direct of indirect slachtoffer: al naargelang het aangegeven misdrijf of, in het geval er om toegang tot slachtofferhulp en ondersteunende diensten wordt verzocht, zonder dat er eerder aangifte van de misdrijf is gedaan, aangezien toegang tot deze diensten niet afhankelijk is van het doen van aangifte;

getuige: als er aangifte is gedaan. U bent betrokken bij de procedure zodra u de dagvaarding hebt ontvangen;

particuliere aanklager: als u besluit als particuliere aanklager in de strafrechtelijke procedure te verschijnen, in het geval dat u een zaak aanspant tegen de dader (semi-openbare misdrijven en misdrijven in de privésfeer) en voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige;

civiele partij: in het algemeen, indien u besluit in het kader van de strafrechtelijke procedure een civiele vordering in te stellen, dat wil zeggen, u vordert de teruggave van goederen, herstel van of schadeloosstelling voor materiële of immateriële schade als gevolg van het misdrijf.

U mag doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om te getuigen.

Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

In het algemeen hebt u als **slachtoffer** recht op bescherming, informatie, ondersteuning, bijstand en zorg vanaf het eerste contact met de instanties of functionarissen en zo lang u in aanmerking komt voor de hulp- en ondersteuningsvoorzieningen van de overheidsdiensten, ook voorafgaand aan de aangifte van het misdrijf.

U kunt de instanties of functionarissen met wie u als eerste contact hebt, vragen u door te verwijzen naar de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, waar men u kosteloos en op basis van vertrouwelijkheid zal helpen, ook als u het misdrijf niet eerder hebt aangegeven.

U mag zich ook vanaf het eerste contact met de instanties en functionarissen door een persoon van uw keuze laten vergezellen.

Verder hebt u als slachtoffer bij iedere handeling die moet worden verricht nadat het misdrijf is aangegeven, met inbegrip van de informatie voorafgaand aan het doen van aangifte, het recht om te begrijpen en om te worden begrepen. Er wordt ook voorzien in een vertaling in een wettelijk erkende gebarentaal ter ondersteuning van mondelinge communicatie in gevallen waar dit nodig is.

Alle gedane mededelingen, zowel mondeling als schriftelijk, moeten in duidelijke, eenvoudige en toegankelijke taal plaatsvinden. Daarbij moet rekening worden gehouden met uw persoonlijke eigenschappen en behoeften, met name als u een zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking hebt of minderjarig bent.

Als slachtoffer hebt u het recht informatie over voornamelijk het volgende te ontvangen:

de hulp- en ondersteuningsmaatregelen die beschikbaar zijn, zij het medisch, psychologisch of materieel, en de procedure om hiervan gebruik te maken.

Waar van toepassing omvatten deze maatregelen ook informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van alternatieve huisvesting;

het recht om het misdrijf aan te geven en, waar van toepassing, de procedure hiervoor en het recht om bewijs te leveren aan de met het onderzoek belaste instanties;

de procedure voor het verkrijgen van advies en verdediging in rechte en, waar van toepassing, de voorwaarden waaronder dit kosteloos kan worden verkregen;

de mogelijkheid om om beschermingsmaatregelen te verzoeken en, waar van toepassing, de procedure hiervoor;

de schadevergoeding waarop u recht hebt en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

de tolk- en vertaaldiensten die beschikbaar zijn;

de extra hulp en diensten voor communicatie die beschikbaar zijn;

de procedure voor het uitoefenen van uw rechten in het geval dat u buiten Spanje woont;

beroepen die u kunt instellen tegen eventuele beslissingen die u onverenigbaar met uw rechten acht;

de contactgegevens van de met de procedure belaste instantie en de kanalen om daarmee te communiceren;

de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht, in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is;

de gevallen waarin de proceskosten aan u gerestitueerd kunnen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

het recht te verzoeken om op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen in de procedure zoals, onder andere, de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen, het eindvonnis in de procedure etc.

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een getuigenverklaring af te leggen.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de hoorzitting, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. U wordt vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklaagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u als **getuige** recht op een gratis tolk, maar u hebt niet de mogelijkheid documenten te laten vertalen. Ondanks het feit dat het normaal gesproken moeilijk is oogcontact met de beklaagde te vermijden en gerechtsgebouwen doorgaans geen aparte wachtruimtes hebben voor getuigen, kunt u, als u slachtoffer bent van seksueel geweld:

gebruikmaken van een afscherming in de rechtszaal, of
getuigen door middel van videoconferentie.

Als u gaat getuigen en u gevaar loopt, kan de president van de rechtbank besluiten een zitting achter gesloten deuren te houden, met het oog op de bescherming van de goede zeden en de openbare orde en van u als slachtoffer en/of uw familie. Als particuliere aanklager kunt u om een zitting achter gesloten deuren verzoeken.

Als u wordt gedagvaard om te getuigen en de rechter van oordeel is dat u ernstig gevaar loopt of dat uw vrijheid, eigendommen of familie gevaar lopen, kan hij een van de volgende maatregelen nemen:

uw identiteit, adres, beroep en werkplek geheim houden door deze informatie niet in de procedure te gebruiken;

vermijden dat u in het gerecht gezien wordt en het adres van het gerecht als uw adres voor kennisgevingen gebruiken;

voorkomen dat uw beeltenis door enig medium wordt vastgelegd;

een bevel afgeven voor politiebescherming tijdens en na de procedure;

vervoer naar het gerecht met officiële voertuigen voor u regelen;

u in de rechtbank in een door de politie bewaakte wachtruimte laten plaatsnemen;

u in bijzondere omstandigheden een nieuwe identiteit geven alsook financiële hulp om van locatie, woonplaats of werk te veranderen.

Wanneer u als minderjarige een verklaring aflegt, zullen alle technische middelen worden aangewend om oogcontact tussen u en de beklaagde te voorkomen. Ook confrontaties worden beperkt. Onder andere in het geval dat u een belangenconflict hebt met uw wettelijke vertegenwoordigers dat het voor u onmogelijk maakt erop te vertrouwen dat uw belangen in het onderzoek of de strafrechtelijke procedure voldoende worden behartigd, of er een conflict met een van uw ouders bestaat en de andere ouder niet voldoende in staat is om aan zijn/haar plicht om u te vertegenwoordigen of te helpen te voldoen, zal de openbare aanklager de rechter of het gerecht vragen een bijzonder curator voor u aan te wijzen die als taak heeft om u in het onderzoek en de strafrechtelijke procedure te vertegenwoordigen.

Als u buitenlander bent en geen Spaans spreekt of de betreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De politie kan u een formulier om aangifte te doen in uw taal, en telefonische of persoonlijke toegang tot een tolk aanbieden. De gerechten beschikken over een tolkendienst die zal worden afgestemd met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Als u een civiele vordering wenst in te stellen in de strafrechtelijke procedure (**civiele partij**), dient u op het moment dat de mogelijkheid wordt geboden zich als particuliere partij in de procedure te voegen en in ieder geval vóór het strafbare feit wordt geïdentificeerd, met een advocaat en een vertegenwoordiger in het gerecht voor het gerecht te verschijnen. In dit geval wordt u vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u subsidie of hulp verkrijgt op grond van uw status als slachtoffer en er is voor u een bij wet voorziene beschermingsmaatregel genomen, bent u **verplicht** de subsidie of hulp terug te betalen in geval van een veroordeling voor een valse aangifte van een misdrijf of voorwending van het misdrijf, en bent u tevens **verplicht** de gemaakte kosten te betalen voor de administratie van de erkenning ervan, bescherming en ondersteunende maatregelen voor de geleverde voorzieningen, onverminderd enige andere civiele of strafrechtelijke aansprakelijkheden die mogelijk van toepassing zijn.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een getuigenverklaring af te leggen.

Tijdens uw deelname aan de procedure kunt u gebruik blijven maken van de voorzieningen van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces, moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. U wordt vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklaagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u als **getuige** recht op een gratis tolk, maar u hebt niet de mogelijkheid documenten te laten vertalen. Ondanks het feit dat het normaal gesproken moeilijk is oogcontact met de beklaagde te vermijden en gerechtsgebouwen doorgaans geen aparte wachtruimtes hebben voor getuigen, kunt u, als u slachtoffer bent van seksueel geweld:

gebruikmaken van een afscherming in de rechtszaal, of

getuigen door middel van videoconferentie.

Als u gaat getuigen en u gevaar loopt, kan de president van de rechtbank besluiten een zitting achter gesloten deuren te houden, met het oog op de bescherming van de goede zeden en de openbare orde en van u als slachtoffer en/of uw familie. Als particuliere aanklager kunt u om een zitting achter gesloten deuren verzoeken.

Als u wordt gedagvaard om te getuigen en de rechter van oordeel is dat u ernstig gevaar loopt of dat uw vrijheid, eigendommen of familie gevaar lopen, kan hij een van de volgende maatregelen nemen:

uw identiteit, adres, beroep en werkplek geheim houden door deze informatie niet in de procedure te gebruiken;

vermijden dat u in het gerecht gezien wordt en het adres van het gerecht als uw adres voor kennisgevingen gebruiken;

voorkomen dat uw beeltenis door enig medium wordt vastgelegd;

een bevel afgeven voor politiebescherming tijdens en na de procedure;

vervoer naar het gerecht met officiële voertuigen voor u regelen;
u in de rechtbank in een door de politie bewaakte wachtruimte laten plaatsnemen;
u in bijzondere omstandigheden een nieuwe identiteit geven alsook financiële hulp om van locatie, woonplaats of werk te veranderen.
Wanneer u als minderjarige een verklaring aflegt, zullen alle technische middelen worden aangewend om oogcontact tussen u en de beklagde te voorkomen. Ook confrontaties worden beperkt. Onder andere in het geval dat u een belangenconflict hebt met uw wettelijke vertegenwoordigers dat het voor u onmogelijk maakt erop te vertrouwen dat uw belangen in het onderzoek of de strafrechtelijke procedure voldoende worden behartigd, of er een conflict met een van uw ouders bestaat en de andere ouder niet voldoende in staat is om aan zijn/haar plicht om u te vertegenwoordigen of te helpen te voldoen, zal de openbare aanklager de rechter of het gerecht vragen een bijzonder curator voor u aan te wijzen die als taak heeft om u in het onderzoek en de strafrechtelijke procedure te vertegenwoordigen.
Als u buitenlander bent en geen Spaans spreekt of de betreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De gerechten beschikken over een tolkdienst die zal worden afgestemd met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

U hebt het recht om te worden geïnformeerd, op uw verzoek, over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd, en om in kennis te worden gesteld van de volgende beslissingen:
de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen;
het eindvonnis in de procedure;
beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen alsmede, indien van toepassing, over de ontsnapping van de dader uit hechtenis;
beslissingen tot het nemen van voorzorgsmaatregelen of tot wijziging van reeds overeengekomen voorzorgsmaatregelen, waar deze van kracht zijn om uw veiligheid te garanderen;
beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met gevolgen voor personen die veroordeeld zijn voor geweldsmisdrijven of misdrijven in verband met bedreiging en die een gevaar voor uw veiligheid opleveren;
beslissingen waarbij uw deelname als slachtoffer in de uitvoering van het vonnis betrokken is en die in de penitentiaire omgeving worden genomen, zoals beslissingen die gevolgen hebben voor de indeling van de gedetineerde in een open inrichting van klasse 3, voorrechten in detentie, kort verlof, voorwaardelijke invrijheidsstelling etc.
Bij uw verzoek om van bovenstaande beslissingen op de hoogte te worden gebracht dient u een e-mailadres op te geven, of anderszins een post- of huisadres, waarnaar de instantie de mededelingen en kennisgevingen kan sturen.
Als u niet over een e-mailadres beschikt, kunnen ze bij wijze van uitzondering per gewone post naar het door u opgegeven adres worden gestuurd.
Als u als burger woonachtig bent buiten de Europese Unie en niet over een e-mail- of postadres beschikt waarnaar mededelingen kunnen worden gestuurd, zullen deze voor publicatie naar de Spaanse diplomatieke post of het Spaanse consulaat in uw land van vestiging worden gestuurd.
De kennisgevingen die u mogelijk ontvangt, bevatten ten minste de van kracht zijnde bepalingen van het vonnis en de rechtsgrondslag daarvan.
Wanneer u als slachtoffer officieel in de procedure bent verschenen, worden de beslissingen meegedeeld aan uw vertegenwoordiger in het gerecht en ook via het door u opgegeven e-mailadres aan u meegedeeld.
U kunt te allen tijde te kennen geven dat u niet over bovengenoemde beslissingen geïnformeerd wenst te worden, waarna uw verzoek buiten werking zal treden.

Als u hebt gevraagd om te worden doorverwezen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven of als u zorg ontvangt via een van deze bureaus, dan hebt u het recht informatie te ontvangen over de contactgegevens van de instantie die verantwoordelijk is voor de behandeling van de procedure en de kanalen waarmee met deze instantie gecommuniceerd wordt, alsmede over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd.
Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hebt u het recht te worden geïnformeerd over de procedurele situatie van de dader en over welke voorzorgsmaatregelen er worden getroffen, zonder hiernaar te hoeven vragen. U kunt te allen tijde te kennen geven dat u die informatie niet wenst te ontvangen.

Heb ik toegang tot de procesdossiers?

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak.
Tot de dagelijkse werkzaamheden van advocaten behoren het inzien van juridische informatie en documentatie, met name in zaken waarbij hun cliënt geen partij bij de procedure is.
Ingevolge Spaanse wetgeving kunnen de verschijnende partijen van de procedure op de hoogte worden gesteld en deelnemen aan alle procedurele formaliteiten.

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

3 - Mijn rechten na afloop van het proces

Kan ik beroep instellen tegen de beslissing?

Als u in het geval dat de beklagde onschuldig wordt bevonden tegen het vonnis in beroep wilt gaan, moet u zich er rekenschap van geven dat een dergelijk beroep niet mogelijk is als u geen partij bij de procedure bent geweest.

Als u partij bij de procedure bent geweest en u een particuliere aanklager bent, kunt u als volgt tegen het vonnis in beroep gaan:
binnen tien dagen nadat het is bekendgemaakt; er bestaan verschillende gronden voor beroep en het is mogelijk het bewijs opnieuw te beoordelen. Dit is een gewoon beroep;

cassatieberoep binnen vijf dagen nadat het vonnis is bekendgemaakt; dit beroep kan worden ingesteld op grond van schending van de wet of de Spaanse grondwet of op formele gronden. Dit is een buitengewoon beroep.

Als civiele partij kunt u uitsluitend een beroep in cassatie instellen ten aanzien van zaken in verband met uw schadevergoeding.

Wat betreft mogelijkheden tot het instellen van overige beroepen: als u eerst een gewoon beroep hebt ingesteld, kunt u een cassatieberoep instellen als tweede beroep. Het hooggerechtshof beslist over het cassatieberoep.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen u informeren over de beroepen die u kunt instellen tegen uitspraken die u onverenigbaar met uw rechten acht.

Wat zijn mijn rechten nadat de beslissing is gegeven?

U hebt het recht om, als u daarom hebt verzocht, informatie te ontvangen over de volgende beslissingen:

de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen;

het eindvonnis in de procedure;

beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen alsook over de eventuele ontsnapping van de dader;

beslissingen tot het nemen van voorzorgsmaatregelen of tot wijziging van reeds overeengekomen voorzorgsmaatregelen, indien deze bedoeld zijn om uw veiligheid te garanderen;

beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met gevolgen voor personen die veroordeeld zijn voor geweldsmisdrijven of gevallen van intimidatie en die een gevaar voor uw veiligheid opleveren;

beslissingen op grond waarvan u wordt betrokken bij de uitvoering van het vonnis en die met betrekking tot de detentie worden genomen, alsook beslissingen die gevolgen hebben voor de indeling van de gedetineerde in een open inrichting van klasse 3, voorrechten in detentie, kort verlof, voorwaardelijke invrijheidsstelling etc.

Uw belangrijkste recht tijdens de uitvoering van het vonnis is het recht op informatie over de veroordeling van de beklaagde. In het algemeen wordt informatie over de vrijlating van de beklaagde uit de gevangenis geacht deel uit te maken van diens persoonlijke levenssfeer en mag deze informatie niet aan u worden meegedeeld.

Bij wijze van uitzondering echter wordt u, als u slachtoffer bent van een gendergerelateerd misdrijf, geïnformeerd over de procedurele status van de beklaagde en over de wijze waarop deze zijn straf uitzit, zolang het beschermingsbevel of het gerechtelijk verbod van kracht is.

Als u particuliere aanklager was in de procedure, kunt u deelnemen aan de besluitvorming omtrent de opschorting van de veroordeling van de beklaagde. Een gevangenisstraf van minder dan twee jaar kan worden opgeschort indien er binnen een bepaalde periode geen recidive plaatsvindt. Na deze periode komt de veroordeling te vervallen. De rechter beslist over de opschorting van de veroordeling en zal u horen alvorens een beslissing te nemen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven informeren u over de mogelijkheid die u als slachtoffer hebt om te worden betrokken bij de uitvoering van de gevangenisstraf en verlenen u de bijstand die nodig is voor de uitoefening van uw bij wet erkende rechten.

Als u slachtoffer bent van terrorisme zal het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Audiencia Nacional*) u voorzien van de benodigde informatiekanalen zodat u volledig op de hoogte wordt gehouden van de uitvoering van de gevangenisstraf tot die volledig is uitgezeten, met name wanneer er voorrechten worden verleend of wanneer de veroordeelden worden vrijgelaten.

Heb ik recht op ondersteuning of bescherming na het proces? Voor hoe lang?

Als het vonnis wordt uitgevoerd, kunt u zo nodig bescherming blijven krijgen, indien de rechter hiertoe besluit. U kunt politiebescherming krijgen of, in uitzonderlijke gevallen, een nieuwe identiteit en financiële hulp om van woonplaats of werk te veranderen.

Voor bepaalde misdrijven, zoals gendergerelateerd of huiselijk geweld, kunt u om een beschermingsbevel vragen waarvan de tijdelijke geldigheid bij beslissing van de gerechtelijke instantie zal worden vastgesteld.

Het beschermingsbevel kan rechtstreeks bij de gerechtelijke instantie of openbare aanklager worden aangevraagd, of bij rechtshandavingsfunctionarissen, bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, of de aan de overheidsdiensten verbonden sociale diensten of zorginstellingen.

Het beschermingsbevel vertegenwoordigt een alomvattende beschermingsstatus waarin de bij wet bepaalde civiele en strafrechtelijke voorzorgsmaatregelen alsmede eventuele overige in het rechtsstelsel vastgelegde hulp- en sociale beschermingsmaatregelen zijn opgenomen.

Toekenning van een beschermingsbevel betekent dat u voortdurend op de hoogte moet worden gehouden over de procedurele situatie van de beklaagde of verdachte, en over de reikwijdte en geldigheid van de genomen voorzorgsmaatregelen. U zult met name te allen tijde worden geïnformeerd over de detentiesituatie van de vermeende dader. Hiertoe zal het beschermingsbevel worden doorgestuurd naar het gevangenisbestuur.

U kunt ook worden beschermd door middel van bepaalde straf- of veiligheidsmaatregelen die aan de dader worden opgelegd: gerechtelijke verboden, ontzegging van rechten als ouder, de voogdij of het recht wapens bij zich te dragen en te gebruiken etc. Verder kan in gevallen waarbij de straf wordt opgeschort voordat de dader naar de gevangenis gaat, de rechter de dader verbieden om bepaalde plekken te betreden of u te benaderen, of de dader verplichten aan specifieke opvoedingsprogramma's etc. deel te nemen.

Als slachtoffer hebt u het recht om:

a) te verlangen dat aan de voorwaardelijk vrijgelaten veroordeelde de in de wet vastgestelde gedragsmaatregelen of -regels worden opgelegd die nodig worden geacht om uw veiligheid te garanderen, indien deze persoon is veroordeeld voor daden die redelijkerwijs tot een gevaarlijke situatie voor u kunnen leiden;

b) aan de rechter of het gerecht informatie te verstrekken die van belang is voor de uitvoering van de opgelegde straf, de uit het misdrijf voortvloeiende civielrechtelijke aansprakelijkheid of de confiscatie die is overeengekomen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen samenwerken en overleg plegen met de instanties, instellingen en diensten die mogelijk worden betrokken bij de hulp aan slachtoffers: de rechterlijke macht, het openbaar ministerie, rechtshandavingsfunctionarissen, met name in het geval van kwetsbare slachtoffers die een hoog risico lopen opnieuw slachtoffer te worden. Bovendien zullen zij, als u als slachtoffer bijzondere beschermingsmaatregelen nodig hebt, uw zaak beoordelen om te bepalen in welke beschermings-, hulp- en ondersteuningsmaatregelen moet worden voorzien, waaronder mogelijk de volgende:

psychologische ondersteuning of hulp om met de door het misdrijf veroorzaakte aandoeningen om te gaan, met behulp van de voor uw zorg meest geschikte psychologische methoden;

begeleiding naar het proces;

informatie over de beschikbare psychosociale en zorgmiddelen en doorverwijzing naar de betreffende diensten indien u daarom verzoekt;

eventuele bijzondere ondersteuningsmaatregelen die mogelijk nodig zijn indien u als slachtoffer bijzondere beschermingsbehoeften hebt;

doorverwijzing naar specialistische ondersteuningsdiensten.

Voor hoe lang?

Gerechtelijke beschermingsmaatregelen zijn geldig gedurende de in de betreffende beslissing van de gerechtelijke instantie bepaalde periode.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen toezien op uw situatie als slachtoffer, met name als u een kwetsbaar slachtoffer bent, gedurende de gehele strafrechtelijke procedure en gedurende een gepaste periode na afloop van de procedure, ongeacht of de identiteit van de dader en de uitkomst van de procedure bekend zijn.

Welke informatie krijg ik als de dader wordt veroordeeld?

Uw belangrijkste recht tijdens de uitvoering van het vonnis is het recht op informatie over de veroordeling van de beklaagde. In het algemeen wordt informatie over de vrijlating van de beklaagde uit de gevangenis geacht deel uit te maken van diens persoonlijke levenssfeer en mag deze informatie niet aan u worden meegedeeld.

Bij wijze van uitzondering echter wordt u, als u slachtoffer bent van een gendergerelateerd misdrijf, gedurende de periode waarin het beschermingsbevel of het gerechtelijk verbod van kracht is, geïnformeerd over de procedurele status van de beklaagde en over de wijze waarop deze zijn straf uitzit, tenzij u te kennen geeft dat u dergelijke kennisgevingen niet wenst te ontvangen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven informeren u over de mogelijkheid die u als slachtoffer hebt om te worden betrokken bij de uitvoering van de gevangenisstraf en verlenen u de bijstand die nodig is voor de uitoefening van uw bij wet erkende rechten.

Als u slachtoffer bent van terrorisme zal het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Audiencia Nacional*) u voorzien van de informatiekkanalen die u nodig hebt om alles in verband met de uitvoering van de gevangenisstraf te weten te komen totdat de gevangenisstraffen volledig zijn uitgevoerd, met name wanneer er voorrechten worden verleend of wanneer de veroordeelden worden vrijgelaten.

Word ik geïnformeerd wanneer de dader in vrijheid wordt gesteld (ook wanneer hij vervroegd of voorwaardelijk in vrijheid wordt gesteld) of wanneer hij is ontsnapt uit de gevangenis?

U hebt het recht om, indien u daarom hebt verzocht, informatie te ontvangen over, onder andere, de volgende beslissingen:

beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen alsook over de eventuele ontsnapping van de dader;

beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met gevolgen voor personen die veroordeeld zijn voor geweldsmisdrijven of gevallen van intimidatie en die een gevaar voor uw veiligheid opleveren;

beslissingen op grond waarvan u wordt betrokken bij de uitvoering van het vonnis en die met betrekking tot de detentie worden genomen, alsmede beslissingen die gevolgen hebben voor de indeling van de gedetineerde in een open inrichting van klasse 3, voorrechten in detentie, kort verlof, voorwaardelijke invrijheidsstelling etc.

Via de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven wordt u geïnformeerd over de mogelijkheid die u als slachtoffer hebt om te worden betrokken bij de uitvoering van de gevangenisstraf en ontvangt u alle bijstand die nodig is voor de uitoefening van uw bij wet erkende rechten.

Als u slachtoffer bent van terrorisme zal het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Audiencia Nacional*) u voorzien van de informatiekkanalen die u nodig hebt om alles in verband met de uitvoering van de gevangenisstraf te weten te komen totdat de gevangenisstraffen volledig zijn uitgevoerd, met name wanneer er voorrechten worden verleend of wanneer de veroordeelden worden vrijgelaten.

Word ik betrokken bij beslissingen over invrijheidsstelling of voorwaardelijke invrijheidsstelling?

Als slachtoffer van het misdrijf hebt u het recht:

te verlangen dat aan de voorwaardelijk vrijgelaten veroordeelde de in de wet vastgestelde gedragsmaatregelen of -regels worden opgelegd die nodig worden geacht om uw veiligheid te garanderen, indien deze persoon is veroordeeld voor daden die redelijkerwijs tot een gevaarlijke situatie voor u kunnen leiden; aan de rechter of het gerecht informatie te verstrekken die van belang is voor de uitvoering van de opgelegde straf, de uit het misdrijf voortvloeiende civielrechtelijke aansprakelijkheid of de confiscatie die is overeengekomen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven informeren u over de mogelijkheid die u als slachtoffer hebt om te worden betrokken bij de uitvoering van de gevangenisstraf en verlenen u de bijstand die nodig is voor de uitoefening van uw bij wet erkende rechten.

Als u slachtoffer bent van terrorisme zal het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Audiencia Nacional*) u voorzien van de informatiekkanalen die u nodig hebt om alles in verband met de uitvoering van de gevangenisstraf te weten te komen totdat de gevangenisstraffen volledig zijn uitgevoerd, met name wanneer er voorrechten worden verleend of wanneer de veroordeelden worden vrijgelaten.

Kan ik bijvoorbeeld een verklaring afleggen of beroep instellen?

Als u hebt gevraagd op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen die met betrekking tot de detentie worden genomen alsook van beslissingen die gevolgen hebben voor de indeling van de veroordeelde in een open inrichting van klasse 3, voorrechten in detentie, kort verlof, voorwaardelijke invrijheidsstelling etc. kunt u tegen die beslissingen beroep instellen ook als u geen partij in de procedure bent geweest. U moet uw wens om beroep in te stellen binnen een periode van vijf dagen, gerekend vanaf het moment waarop u van de beslissing op de hoogte bent gesteld, kenbaar maken bij de bevoegde griffie. U hoeft daarbij niet te worden bijgestaan door een advocaat. Het beroep zelf moet vervolgens binnen 15 dagen na deze kennisgeving worden ingesteld.

Om beroep te kunnen instellen tegen de mogelijke indeling van de veroordeelde in een open inrichting van klasse 3, moet er sprake zijn van een van de volgende misdrijven:

homicide;

abortus;

letsel;

misdrijven tegen de vrijheid;

marteling en misdrijven tegen de morele integriteit;

misdrijven tegen de seksuele vrijheid en integriteit;

diefstal met geweld of intimidatie;

terrorisme;

mensenhandel.

Alvorens de penitentiaire instantie een van de bovengenoemde beslissingen neemt, zal de beslissing in kwestie aan u worden meegedeeld zodat u opmerkingen kunt maken die u relevant acht, mits u hebt verzocht om van deze beslissingen op de hoogte te worden gebracht.

Van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven ontvangt u de informatie die u mogelijk nodig hebt over uw beroepsmogelijkheden tegen uitspraken die u onverenigbaar met uw rechten acht.

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

4 - Schadevergoeding

Via welke procedure kan ik van de dader schadevergoeding vorderen? (bijv. onafhankelijke rechtszaak, civielrechtelijke vordering, gezamenlijke civiele en strafrechtelijke procedure)

Als particuliere aanklager kunt u schadevergoeding vorderen door middel van een civiele procedure binnen dezelfde strafrechtelijke procedure of deze vordering aanhouden tot de strafrechtelijke procedure is afgesloten. Als de twee procedures gescheiden zijn, wordt de civiele procedure pas gevoerd nadat de strafrechtelijke procedure is afgesloten.

Ook kunt u in de procedure slechts verschijnen als civiele partij zonder enige hoedanigheid in de procedure. Als u niet als civiele partij verschijnt om schadevergoeding te vorderen, zal de openbare aanklager namens u de civiele vordering instellen. Als de rechter de beklagde niet schuldig verklaart of geen schadevergoeding aan u toekent, kunt u altijd nog schadevergoeding vorderen middels een civiele procedure.

Onder de civiele aansprakelijkheid van de beklagde valt de teruggave van de goederen, herstel van de schade en vergoeding van de schade, met inbegrip van de aan uw partner en kinderen toegebrachte schade.

U kunt ook schadevergoeding van de staat verkrijgen.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zijn de hulpinstantie voor slachtoffers van misdrijven in grensoverschrijdende situaties, indien het misdrijf waarvan u slachtoffer bent, is gepleegd in een andere lidstaat van de Europese Unie dan Spanje en u gewoonlijk in Spanje woonachtig bent. Bij terreurmisdrijven in grensoverschrijdende situaties is het ministerie van Binnenlandse Zaken de hulpinstantie, via het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers.

Over het algemeen, behalve bij terreurmisdrijven, zal de hulpinstantie meewerken bij het instellen en behandelen van procedures voor het bieden van hulp door de lidstaat van de Europese Unie waar het misdrijf is gepleegd, zodat u, als aanvrager, vanuit Spanje toegang kunt krijgen tot de schadevergoeding van de staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd.

Hiertoe zullen de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven u, als hulpaanvrager, voorzien van de volgende informatie:

informatie over de mogelijkheden voor het aanvragen van financiële hulp of schadevergoeding, de vereiste procedures of formulieren, met inbegrip van de wijze waarop deze moeten worden ingevuld, en de eventueel vereiste ondersteunende documentatie; algemene instructies voor het invullen van verzoeken om aanvullende informatie.

Bovendien moeten de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, als hulpinstantie, het volgende doen:

uw aanvraag en de ondersteunende documentatie, alsmede (indien van toepassing) documentatie die in een later stadium verlangd kan worden, doorsturen naar de besluitvormende instantie die is aangewezen door de staat waarin het misdrijf is gepleegd;

samenwerken met de besluitvormende instantie indien deze conform haar eigen nationale wetgeving besluit de aanvrager of enig ander persoon te horen.

De besluitvormende instantie is het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen van het ministerie van Economie en Financiën indien de aanvraag voor de wettelijk vastgestelde staatshulp wordt behandeld via de hulpinstantie van de staat waar de aanvrager gewoonlijk woonachtig is.

De besluitvormende instantie moet aan u, als hulpaanvrager, en aan de hulpinstantie het volgende communiceren:

ontvangst van de aanvraag voor staatshulp, de instantie die de procedure opent, het tijds kader voor het nemen van een besluit en, indien mogelijk, de verwachte datum waarop een besluit zal worden genomen;

het besluit tot afsluiting van de procedure.

Bij **terreurmisdrijven** fungeert het ministerie van Binnenlandse Zaken (directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers) als hulpinstantie in gevallen waarbij het misdrijf is gepleegd in een andere lidstaat van de Europese Unie dan Spanje en u als hulpaanvrager gewoonlijk woonachtig in Spanje bent, zodat u vanuit Spanje toegang kunt krijgen tot passende schadevergoeding, waar van toepassing, van de staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd. De handelingen die verricht moeten worden door het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers als hulpinstantie of besluitvormende instantie zijn gelijkwaardig aan die met betrekking tot het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen.

Het gerecht heeft de dader ertoe veroordeeld mij schadevergoeding te betalen. Hoe kan ik ervoor zorgen dat de dader betaalt?

De hulp wordt volledig of gedeeltelijk door de staat betaald indien de dader gedeeltelijk insolvent is verklaard.

Uw rechten jegens de partij die civiel aansprakelijk is voor het misdrijf gaan over op de staat tot aan het gehele bedrag van de voorlopige of definitieve hulp die aan u als slachtoffer of begunstigde is toegekend.

De staat kan een procedure tot terugvordering instellen tegen de partij die civielrechtelijk aansprakelijk is voor het strafbare feit teneinde volledige of gedeeltelijke terugbetaling van de toegekende hulp te eisen.

Deze vordering zal, waar van toepassing, worden uitgevoerd middels de administratieve terugvorderingsprocedure en is onder andere in de volgende gevallen van toepassing:

als de rechter in zijn definitieve beslissing oordeelt dat er geen misdrijf heeft plaatsgevonden;

als na betaling, zowel u als slachtoffer als uw begunstigden op welke grond dan ook volledige of gedeeltelijke schadevergoeding hebben ontvangen voor de geleden schade in de drie jaar volgend op de toekenning van de hulp;

als de hulp is ontvangen op basis van onjuiste of opzettelijk onvolledige informatie of op grond van enige andere bedrieglijke handelwijze, met inbegrip van het opzettelijk verzwijgen van omstandigheden die tot weigering of vermindering van de gevraagde hulp zouden hebben geleid;

als de in het vonnis toegekende schadevergoeding lager is dan de voorlopige hulp.

Deze vordering wordt ingesteld door optreden van de staat in de gevoerde strafrechtelijke of civiele procedure, en laat de civiele procedure die mogelijk door de openbare aanklager wordt ingesteld, onverlet.

Als de dader niet betaalt, kan de staat het bedrag dan voorschieten? Onder welke voorwaarden?

De hulp wordt volledig of gedeeltelijk door de staat betaald indien de voor het misdrijf veroordeelde persoon gedeeltelijk insolvent is verklaard.

Voorlopige hulp kan worden toegekend voordat de definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de procedure is genomen, op voorwaarde dat de moeilijke economische situatie waarin u als slachtoffer of begunstigde bent terechtgekomen, is aangetoond.

U kunt voorlopige hulp aanvragen zodra u de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten hebt aangegeven of wanneer er ambtshalve een strafrechtelijke procedure op grond van deze gebeurtenissen wordt gevoerd.

Heb ik recht op een schadevergoeding van de staat?

U kunt schadevergoeding van de staat verkrijgen.

Spanje kent een systeem voor hulp aan slachtoffers van in Spanje gepleegde opzettelijke geweldsmisdrijven die de dood, ernstig lichamelijk letsel of ernstige schade aan de lichamelijke of geestelijke gezondheid tot gevolg hebben. Ook wordt hulp toegekend aan slachtoffers van misdrijven tegen de seksuele vrijheid, ook indien deze misdrijven zonder geweld worden gepleegd.

Over het algemeen kunt u toegang tot de wettelijk vastgestelde financiële hulp krijgen als u op het moment van het misdrijf de Spaanse nationaliteit bezat of onderdaan was van een andere lidstaat van de Europese Unie, of, indien geen van beide situaties op u van toepassing is, u gewoonlijk in Spanje woonachtig bent of onderdaan bent van een andere staat die op zijn grondgebied soortgelijke hulp verleent aan Spaanse onderdanen.

In geval van overlijden gelden de bovengenoemde eisen van nationaliteit of verblijf voor de begunstigden, en niet voor de overledene.

In geval van ernstig lichamelijk letsel of ernstige schade aan de lichamelijke of geestelijke gezondheid zijn de begunstigden de **directe slachtoffers**, d.w.z. zij die het letsel of de schade hebben ondergaan.

In geval van overlijden zijn de begunstigden de **indirecte slachtoffers**, die de volgende personen kunnen zijn:

de echtgeno(o)t(e) van de overledene, indien zij niet van tafel en bed gescheiden waren, of de persoon die gedurende ten minste twee jaar voor het overlijden permanent met de overledene samenleefde in een op het huwelijk gelijkende relatie, tenzij zij samen kinderen hadden, in welk geval feitelijke samenwoning volstaat. De kinderen van de genoemde personen zijn ook hieronder begrepen, ook als zij niet de kinderen van de overledene zijn, op voorwaarde dat zij financieel afhankelijk waren van die persoon en zij bij die persoon woonden.

Onder begunstigen worden in ieder geval niet begrepen personen die veroordeeld zijn voor een opzettelijke gepleegd levensdelict van welke aard dan ook, waarbij het slachtoffer de echtgeno(o)t(e) van de dader was of de persoon met wie de dader een permanente, op het huwelijk gelijkende relatie had (of heeft gehad).

het kind van de overledene die afhankelijk was van die persoon en bij die persoon woonde, waarbij minderjarige kinderen of invalide volwassenen worden verondersteld financieel afhankelijk te zijn;

de ouder van de overledene die financieel afhankelijk was van die persoon, op voorwaarde dat er geen personen zijn die onder de bovengenoemde situaties vallen;

de ouders van een minderjarige die als rechtstreeks gevolg van het misdrijf overlijdt, worden wat betreft de bij de Spaanse wet vastgestelde financiële hulp ook als indirecte slachtoffers beschouwd.

Letsel dat slachtoffers recht geeft op financiële hulp is letsel dat schade toebrengt aan de lichamelijke integriteit of lichamelijke of geestelijke gezondheid en dat de persoon die het letsel ondergaat tijdelijk – langer dan zes maanden – of permanent voor ten minste 33 % invalide maakt.

Als algemene regel geldt dat het toekennen van steun afhankelijk is van een definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure.

Rekening houdend met de tijdsjadars voor beslissingen in strafzaken voorziet de wet, voorafgaand aan een definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure, in de mogelijkheid om voorlopige hulp toe te kennen, rekening houdend met de moeilijke economische situatie van het slachtoffer van het misdrijf of diens begunstigen. Voorlopige hulp kan worden aangevraagd zodra het slachtoffer de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten heeft aangegeven of wanneer de strafrechtelijke procedure door de bevoegde instanties is ingesteld, zonder de noodzaak van aangifte. Het bedrag van de hulp mag in geen geval hoger zijn dan de in het vonnis vastgestelde schadevergoeding.

In geval van overlijden van een minderjarig of invalide persoon als rechtstreeks gevolg van het misdrijf, is de hulp waartoe de ouders of voogden van de minderjarige gerechtigd zijn beperkt tot vergoeding van de uitvaartkosten die zij daadwerkelijk hebben betaald, tot een wettelijk vastgesteld maximum.

In het geval van een misdrijf tegen de seksuele vrijheid dat schade toebrengt aan de geestelijke gezondheid van het slachtoffer dekt het bedrag van de hulp de kosten van een door het slachtoffer vrijelijk gekozen therapeutische behandeling, tot een wettelijk vastgesteld maximum.

Over het algemeen is de **tijdslijmied voor het aanvragen van de hulp** één jaar, gerekend vanaf het moment waarop het misdrijf is gepleegd. Deze tijdslijmied wordt opgeschort wanneer de strafrechtelijke procedure aanvangt en wordt hervat wanneer de definitieve rechterlijke beslissing is genomen en aan het slachtoffer is bekendgemaakt.

Het ontvangen van hulp **is onverenigbaar** met het volgende:

schadevergoeding die middels het vonnis is vastgesteld. Niettemin zal de hulp geheel of gedeeltelijk worden uitgekeerd indien de dader gedeeltelijk insolvent is verklaard;

schadevergoeding of hulp vanuit een particuliere verzekering, en ook met steun in het kader van sociale zekerheid die van toepassing kan zijn als gevolg van tijdelijke invaliditeit van het slachtoffer. Niettemin wordt de hulp wel aan de begunstigde van een particuliere verzekering uitbetaald indien het bedrag van de in het kader van deze verzekering te ontvangen schadevergoeding lager is dan het in het vonnis vastgestelde bedrag;

het ontvangen van deze hulp is in geen geval verenigbaar met de schadevergoeding voor slachtoffers van gewapende groeperingen en terroristen.

Het ontvangen van hulp **is wel verenigbaar** met het volgende:

in gevallen van blijvende invaliditeit of overlijden van het slachtoffer, het ontvangen van een staatspensioen waar de begunstigde recht op heeft;

de sociale bijstand waarin wordt voorzien in artikel 27 van Organieke Wet 1/2004 van 28 december 2004 inzake maatregelen voor integrale bescherming tegen gendergerelateerd geweld (*Ley Orgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*).

De hulp voor blijvende invaliditeit is onverenigbaar met de hulp voor tijdelijke invaliditeit.

De **bevoegdheid tot het in behandeling nemen van en beslissen over aanvragen voor de wettelijk vastgelegde staatshulp berust** voor slachtoffers van alle misdrijven bij het directoraat-generaal personeelskosten en staatspensioenen, behalve voor terrorismeslachtoffers, in welk geval het ministerie van Binnenlandse Zaken (directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers) bevoegd is.

Als u **slachtoffer van terrorisme** bent, is er een reeks maatregelen voor staatshulp bedoeld voor terrorismeslachtoffers om deze te vergoeden voor de door dit soort misdrijven veroorzaakte schade, op voorwaarde dat er een volledig verband is tussen de terreurdaad en de geleden schade.

De volgende schade komt in aanmerking voor schadevergoeding:

lichamelijk letsel en psychische schade, alsmede kosten van medische behandeling, prothesen en chirurgie.

Deze kosten worden uitsluitend aan de betrokken persoon uitgekeerd in het geval dat zij niet volledig of gedeeltelijk worden gedekt door een publiek of particulier sociaalzekerheidsstelsel;

materiële schade aan de woningen van natuurlijke personen of aan commerciële en industriële inrichtingen, hoofdkwartieren van politieke partijen, vakbonden en maatschappelijke organisaties;

de kosten van voorlopige huisvesting gedurende herstelwerkzaamheden aan de gewone verblijfplaats van natuurlijke personen;

schade aan privévoertuigen, alsmede aan voertuigen die voor vervoer over land van personen en goederen worden gebruikt, met uitzondering van voertuigen die publiek eigendom zijn.

Behalve bij lichamelijk letsel is vergoeding van de genoemde schade subsidiair ten opzichte van de vergoeding die voor dezelfde gevallen wordt vastgesteld door een andere overheidsinstantie of voortvloeit uit een verzekeringsovereenkomst. In deze gevallen wordt een eventueel verschil tussen de uitkering door deze overheidsdiensten of verzekeringsinstellingen en de officiële taxatie vergoed.

De hoogte van de schadevergoeding wordt bepaald aan de hand van de veroorzaakte schade (ernst van het letsel en het soort invaliditeit dat hierdoor wordt veroorzaakt, overlijden etc.).

Overige hulp:

voor studie: indien een terreurdaad persoonlijk letsel van bijzonder belang voor een student, diens ouders of voogden tot gevolg heeft, of zij door dit letsel hun gewone beroep niet langer kunnen uitoefenen;

onmiddellijke psychologische hulp en begeleiding, zowel voor slachtoffers als voor familieleden;

buitengewone hulp om, in uitzonderlijke gevallen, tegemoet te komen aan persoonlijke of familierelateerde behoeften van de slachtoffers waarin niet of althans bij lange na niet afdoende wordt voorzien door de reguliere hulp.

Begunstigen van hulp:

indien er sprake is van letsel, de personen met letsel;

indien er sprake is van overlijden:

de echtgeno(o)t(e) van de overledene;

de ongehuwde partner met wie de overledene ten minste twee jaar heeft samengewoond;

de ongehuwde partner met wie de overledene kinderen had;

de ouders van de overledene indien zij financieel afhankelijk waren van die persoon. Bij afwezigheid van ouders en in deze volgorde, de kleinkinderen, broers en zussen, en grootouders van de overledene die financieel afhankelijk waren van die persoon; indien van geen van deze personen sprake is, de kinderen en, bij afwezigheid van kinderen, de ouders die niet financieel afhankelijk waren van de overledene.

Vorderingen voor vergoeding van persoonlijke of materiële schade moeten in het algemeen binnen één jaar na de dag waarop de schade ontstond, worden ingediend.

Bij het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*), in samenwerking met het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers, kunt u terecht voor hulp bij het vorderen van schadevergoeding met betrekking tot: het verkrijgen van afschriften van de eindvonnissen, van bevelen tot het niet ten uitvoer leggen van civiele aansprakelijkheden en overige documenten die benodigd zijn om de hulpaanvraag te verwerken.

Heb ik recht op schadevergoeding als de dader niet veroordeeld is?

In het eindvonnis in de strafrechtelijke procedure, waartegen geen beroep kan worden ingesteld, moet worden aangetoond dat het overlijden, het lichamelijk letsel en de ernstige schade aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid het gevolg zijn van een opzettelijk geweldsmisdrijf en moet vervolgens een passende schadevergoeding zijn vastgesteld.

Bij de aanvraag voor financiële hulp moet een afschrift van definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure worden gevoegd, of dit nu een vonnis, een verstekvonnis, een beslissing om de zaak te sluiten als gevolg van het overlijden van de dader, of een beslissing om de zaak te seponeren is.

Het bedrag van de toegekende hulp mag in geen geval groter zijn dan de in het vonnis vastgestelde schadevergoeding.

Heb ik recht op een voorschot op dringende gronden in afwachting van de beslissing over mijn vordering tot schadevergoeding?

Voorlopige hulp kan worden toegekend voorafgaand aan de definitieve rechterlijke beslissing tot afsluiting van de strafrechtelijke procedure, op voorwaarde dat er bewijs is geleverd van de moeilijke economische situatie waarin u als slachtoffer of uw begunstigen zijn terechtgekomen.

Voorlopige hulp kan worden aangevraagd zodra u de gebeurtenissen bij de bevoegde autoriteiten hebt aangegeven of wanneer er ambtshalve een strafrechtelijke procedure op grond van deze gebeurtenissen wordt gevoerd.

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

5 - Mijn rechten op ondersteuning en bijstand

Met wie moet ik als slachtoffer van een misdrijf contact opnemen voor ondersteuning en bijstand?

Als slachtoffer van een misdrijf kunt u zich wenden tot een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*).

Bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zijn een gratis, publieke multidisciplinaire dienst die tegemoetkomt aan de behoeften van slachtoffers en wordt beheerd door het ministerie van Justitie.

Er bevinden zich bureaus in alle autonome gemeenschappen, in bijna alle provinciehoofdsteden en ook in andere steden.

Bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven bieden u als slachtoffer van een misdrijf volledige, gecoördineerde en specialistische ondersteuning die tegemoetkomt aan uw specifieke juridische, psychologische en sociale behoeften.

Als u slachtoffer bent van **terrorisme**, kunt u contact opnemen met het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*). Als u dat wenst kunt u echter ook contact opnemen met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven in uw provincie. Het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zal dan afstemmen met het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof.

De door de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven geboden zorg en ondersteuning wordt in een aantal fasen verstrekt.

Intake- en oriëntatiefase: gedurende de oriëntatiefase verstrekt het bureau u volledige informatie over de handelingen die u moet verrichten, de zaken waar u mee te maken krijgt en de mogelijke gevolgen. Deze fase vindt meestal plaats in de vorm van een gesprek, in persoon of telefonisch, waarbij u uw problemen en behoefte kunt toelichten. Op grond van uw toelichting krijgt u begeleiding, wordt de mogelijkheid van bijstand via andere middelen beoordeeld en wordt u indien nodig doorverwezen.

Informatiefase: als slachtoffer hebt u vanaf het eerste contact met de autoriteiten en functionarissen en reeds voordat u aangifte doet het recht om informatie te ontvangen die aansluit bij uw persoonlijke omstandigheden en toestand en ook bij de aard van het misdrijf dat u hebt meegemaakt en de ondervonden schade. Deze informatie heeft betrekking op bepaalde aspecten zoals:

hoe u een aanklacht kunt formuleren en de procedure om deze in te dienen;

de specialistische diensten en psychosociale en zorgmiddelen die beschikbaar zijn, ongeacht of er een aanklacht is ingediend, en hoe u daar gebruik van kunt maken;

de hulp- en ondersteuningsmaatregelen die beschikbaar zijn (medisch, psychologisch of materieel) en de procedure om hiervan gebruik te maken, met inbegrip van, waar van toepassing, informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van alternatieve huisvesting;

hoe u advies en verdediging in rechte kunt verkrijgen en, waar van toepassing, de voorwaarden waaronder dit kosteloos is;

begeleiding voor u gedurende de gehele procedure, indien u dit nodig hebt, en/of bij de verschillende strafrechtelijke instanties;

de mogelijkheid voor u om te verzoeken om beschermingsmaatregelen en, waar van toepassing, de procedure hiervoor;

advies over economische rechten in verband met de procedure, met name wat betreft de hulp en schadevergoeding waarop u mogelijk recht hebt op basis van de door het misdrijf veroorzaakte schade en, waar van toepassing, welke procedure moet worden toegepast om deze te vorderen;

de procedure die u moet volgen om uw rechten als slachtoffer van een misdrijf uit te oefenen indien u buiten Spanje woont;

de contactgegevens van de instantie die verantwoordelijk is voor de behandeling van de procedure en de kanalen waarmee met deze instantie gecommuniceerd wordt, alsmede informatie over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd;

de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht (bijvoorbeeld bemiddeling), in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is;

de gevallen waarin de proceskosten aan u gerestitueerd kunnen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen.

Interventiefase: de tussenkomst van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven vindt op verschillende gebieden plaats:

Juridische interventies: de bureaus verstrekken u de juridische hulp die u nodig hebt, en zullen u specifiek van informatie voorzien over het soort hulp dat u kunt ontvangen in verband met de gerechtelijke procedure, uw rechten in het kader van de procedure, de wijze waarop en de voorwaarden waaronder u toegang kunt krijgen tot juridisch advies en de soorten diensten of organisaties waarmee u contact kunt opnemen voor ondersteuning.

De juridische hulp zal in alle gevallen algemeen van aard zijn met betrekking tot de wijze waarop de procedure wordt uitgevoerd en de wijze waarop verschillende rechten worden uitgeoefend; uw advocaat is immers in elk geval verantwoordelijk voor de begeleiding en juridische hulp.

Medische en psychologische interventies: de door de bureaus geboden psychologische zorg bestaat uit het beoordelen en behandelen van uw situatie om de door het misdrijf veroorzaakte crisis te verzachten, u te helpen omgaan met de gerechtelijke procedures voortvloeiend uit het misdrijf, u te begeleiden gedurende de gehele procedure en uw strategieën en vaardigheden te versterken om hulp vanuit uw omgeving mogelijk te maken.

Als u een bijzonder kwetsbaar slachtoffer bent of bijzondere bescherming behoeft, stellen de bureaus een psychologisch ondersteuningsplan op.

Economische interventies: in verband met economische hulp waarop u recht hebt als u slachtoffer bent van een geweldsmisdrijf of misdrijf tegen de seksuele vrijheid, spelen de bureaus hoofdzakelijk een voorlichtende rol en kunnen zij helpen bij de behandeling van vorderingen.

Sociale en zorginterventies: op dit gebied gaan de bureaus gecoördineerd te werk in de zorg die zij u verstrekken en, waar van toepassing, zullen zij u doorverwijzen naar de maatschappelijke diensten, zorginstellingen of organisaties die kunnen zorgen voor veilige huisvesting, onmiddellijke medische zorg en eventuele financiële hulp waarop u mogelijk recht hebt, met bijzondere aandacht voor de behoeften in geval van invaliditeit, ziekenhuisopname, overlijden en mogelijke kwetsbaarheid.

Toezichtsfase: de bureaus zullen op uw zaak toezien, met name als u een kwetsbaar slachtoffer bent, gedurende de gehele strafrechtelijke procedure en gedurende een gepaste periode nadat deze ten einde is gekomen. In deze fase zullen de bureaus uw juridische, medische, psychologische, sociale, zorggerelateerde en economische situatie in verschillende periodes volgend op het misdrijf analyseren. De gepaste periode waarin toezicht plaatsvindt, wordt op grond van uw situatie bepaald.

Als u **terrorismeslachtoffer** bent, zijn de voornaamste functies van het bureau voor voorlichting en hulp aan terrorismeslachtoffers van het nationale gerechtshof als volgt:

u informeren over de status van de gerechtelijke procedure die op grond van het gepleegde misdrijf voor u gevolgen kan hebben;

u adviseren over alles in verband met de strafrechtelijke en administratieve procedures wat voor u gevolgen kan hebben;

in geval van een terreurdaad, u persoonlijk begeleiden in verband met de rechtsgedingen die voor u gevolgen kunnen hebben;

u voorzien van emotionele en therapeutische ondersteuning, onverminderd de bevoegdheden van het ministerie van Binnenlandse Zaken;

bevorderen van de bescherming van de veiligheid en persoonlijke levenssfeer van u als slachtoffer van het misdrijf bij uw deelname aan de gerechtelijke procedure;

u informeren over de voornaamste schadevergoedingen voor terrorismeslachtoffers, waarbij u in alle gevallen wordt doorverwezen naar het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers van het ministerie van Binnenlandse Zaken;

u op de hoogte brengen van alles in verband met de uitvoering van de gevangenisstraf tot de straf volledig is uitgezeten, met name in gevallen waarbij de veroordeelden voorrechten zijn toegekend of zijn vrijgelaten.

Voor terrorismeslachtoffers fungeert het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers van het ministerie van Binnenlandse Zaken als één loket voor alle procedures die bij de centrale overheid kunnen worden ingesteld door personen en gezinnen die door terreurdaden zijn getroffen, waarbij het alle verzoeken naar de bevoegde instantie doorverwijst en de relatie met de betrokkenen op zich neemt.

Verder werkt dit directoraat-generaal samen met de bevoegde instanties van de centrale overheid en de overige overheidsinstanties in verband met hulp aan en ondersteuning van terrorismeslachtoffers, met het oog op de volledige bescherming van slachtoffers.

Het directoraat-generaal voor de ondersteuning van terrorismeslachtoffers is verantwoordelijk voor de behandeling, het beheer en het formuleren van beslissingen voor hulp en schadevergoeding voor personen die door terreurmisdrijven zijn getroffen.

Informatielijn voor slachtofferhulp

Tijdens de opvang- of oriëntatiefase kunt u bij de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven in persoon of telefonisch worden geholpen.

Voor bepaalde misdrijven, zoals gendergerelateerd geweld, zijn er in Spanje telefoondiensten voor hulp en begeleiding, bijvoorbeeld **Lijn 016 voor informatie en juridisch advies met betrekking tot gendergerelateerd geweld** (*Servicio telefónico de información y asesoramiento jurídico en materia de violencia de género*).

In het geval van bijzonder kwetsbare slachtoffers, zoals minderjarigen, bestaan er specifieke diensten zoals de **hotline van de stichting ANAR (hulp aan kinderen en jongeren in gevaar)** (*Servicio de atención telefónica de la Fundación ANAR*), die gericht zijn op kinderen, jongeren en volwassenen, en familieleden van minderjarigen in het geval van vermiste minderjarigen.

De 016-dienst voor informatie en juridisch advies met betrekking tot gendergerelateerd geweld biedt 24 uur per dag, 365 dagen per jaar, gratis professionele hulp. De vertrouwelijkheid van de gegevens van personen die gebruikmaken van deze dienst blijft te allen tijde gegarandeerd.

Hulp wordt geboden in 51 talen. Meer specifiek wordt er 24-uurs hulp geboden in het Spaans, Catalaans, Galicisch, Baskisch, Engels en Frans, en via een tolkentelefoondienst ook bij gesprekken in het Duits, Portugees, Mandarijn, Russisch, Arabisch, Roemeens en Bulgaars. Hulp in de overige talen wordt verstrekt via een tolkentelefoondienst.

De toegankelijkheid van de dienst voor personen met een gehoor- en/of spraakbeperking wordt op de volgende manieren gegarandeerd:

teksttelefoon (TTY) op 900 116 016;

Telesor-dienst via de Telesor-website (<https://www.telesor.es/>). In dit geval is een internetverbinding nodig;

mobiele telefoon of pda. In beide gevallen is het nodig een gratis applicatie te installeren; volg daarvoor de op de Telesor-website beschreven stappen.

Deze dienst biedt hulp aan iedereen met vragen in verband met specifieke gevallen van gendergerelateerd geweld: vrouwelijke slachtoffers van gendergerelateerd geweld, personen met een nauwe band met een slachtoffer van gendergerelateerd geweld (familieleden, vrienden, burens etc.), beroepsbeoefenaars die een vrouwelijk slachtoffer van gendergerelateerd geweld bijstaan of die een situatie waarin sprake is van dit soort geweld willen melden etc.

In de verstrekte informatie wordt verwezen naar de middelen en rechten die u als slachtoffers van dit soort misdrijf ter beschikking staan, met betrekking tot werkgelegenheid, sociale voorzieningen, financiële steun en bronnen voor informatie, hulp, opvang en juridisch advies.

Iedere noodoproep wordt onmiddellijk doorverbonden met het 112-noodnummer van de betreffende autonome gemeenschap.

Bent u een minderjarig slachtoffer van gendergerelateerd geweld, dan wordt uw oproep naar de 016-dienst doorverbonden met de **ANAR-hotline voor hulp aan kinderen en jongeren (900 20 20 10)**.

De **hotline van de stichting ANAR (hulp aan kinderen en jongeren in gevaar) (900 20 20 10)** is een gratis, vertrouwelijke en anonieme dienst die 24 uur per dag en 365 dagen per jaar beschikbaar is en hoofdzakelijk bestaat uit drie hulplijnen:

de **ANAR-hotline voor hulp aan kinderen en jongeren**, die primair is bedoeld om kinderen of jongeren die bellen de nodige hulp en begeleiding te bieden wanneer zij problemen hebben of in een situatie zitten waarin ze gevaar lopen;

de **ANAR-hotline voor volwassenen en gezinnen**, gericht op volwassenen die begeleiding nodig hebben bij kwesties in verband met minderjarigen;

de **ANAR 116 000-hotline** voor gevallen van vermiste minderjarigen (het geharmoniseerde Europese nummer met een maatschappelijke waarde voor de behandeling van deze gevallen).

Deze dienst verbindt uw oproepen door met de 016-dienst als u een volwassen vrouw bent en slachtoffer van gendergerelateerd geweld of een volwassene die een geval van dit soort geweld wil melden.

Is slachtofferhulp gratis?

Ja. Toegang tot zorg- en ondersteuningsdiensten, zoals die van het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, is gratis en op basis van vertrouwelijkheid; het is niet nodig om eerst aangifte te doen.

Wat voor steun kunnen overheidsdiensten of autoriteiten mij bieden?

U kunt zich wenden tot een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven. Deze bureaus bevinden zich in alle [autonome gemeenschappen](#), in bijna iedere provinciehoofdstad en ook in andere steden.

Bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven bieden u als slachtoffer van een misdrijf volledige, gecoördineerde en gespecialiseerde slachtofferhulp die tegemoetkomt aan uw specifieke juridische, psychologische en sociale behoeften.

Bij de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven kunt u terecht als u wilt weten welke specialistische diensten en psychosociale en zorgmiddelen er beschikbaar zijn, ongeacht of u aangifte hebt gedaan, en hoe u daarvan gebruik kunt maken.

Zij verstrekken u ook informatie over de zorg- en ondersteuningsmaatregelen die beschikbaar zijn (medisch, psychologisch of materieel) en de procedure om hiervan gebruik te maken, met inbegrip van, waar nodig, informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van alternatieve huisvesting.

Daarnaast adviseren zij u over het indienen van een aanklacht en de procedure om dit te doen, alsmede de mogelijkheid om juridisch advies en gerechtelijk verweer te verkrijgen en, waar van toepassing, de voorwaarden waaronder dit gratis is.

De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven kunnen u doorverwijzen naar gespecialiseerde juridische, psychologische en sociale voorzieningen, afhankelijk van uw behoeften, zoals bijvoorbeeld gemeentelijke, sociale zekerheids-, gezondheids-, onderwijs- en arbeidsvoorzieningen; verenigingen, stichtingen en overige organisaties zonder winstoogmerk; psychosociale diensten van het justitieel apparaat; en, ingeval u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, de coördinatie-eenheden voor geweld tegen vrouwen (*Unidades de Coordinación contra la Violencia sobre la Mujer*) en vrouweneenheden (*Unidades sobre la Mujer*) in iedere autonome gemeenschap en provincie.

Wat voor steun kunnen niet-gouvernementele organisaties mij bieden?

Niet-gouvernementele organisaties (ngo's) kunnen ondersteuning bieden aan slachtoffers van specifieke misdrijven door een gepersonaliseerd traject vast te stellen aan de hand van de behoeften en kenmerken van het slachtoffer. De hulp die zij bieden omvat voornamelijk juridisch advies, informatie over de verschillende soorten middelen en bijstand die beschikbaar zijn, en psychologische en emotionele ondersteuning.

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.